

Titel: 1913/1914: Betænkning (Folketinget)

Citation: "1913/1914: Betænkning (Folketinget)", i *1913/1914: Betænkning (Folketinget)*.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/text/jura-texts-r25-root.pdf>
(tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: 1913/1914: Betænkning (Folketinget)

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

1913/1914: Betænkning (Folketinget)

LVIII.

Betænkning over

A. 39. Forslag til Lov om Rettens Pleje.

B. 45. Forslag til Lov om Udgifterne i Strafferetsplejen.

C. 46. Forslag til Lov om Tilvejebringelse af Lokaler for Østre Landsret, Sø- og Handelsretten i København og Københavns Byret m. m.

D. 47. Forslag til Lov om Retsafgifter i Domssager m. m.

E. 48. Forslag til Lønningslov for forskellige af de i Lov om Rettens Pleje omhandlede Embeds- og Bestillingsmænd.

F. 49. Forslag til midlertidig Lov om offentlige Auktioner, der ikke ere Tvangsauktioner.

G. 50. Forslag til Lov om Indbetaling i Statskassen af en Del af Politikassernes Midler.

(Afgiven af Folketingets Udvalg den 31. Marts 1914).

spalte1909

Til A. 39. Forslag til Lov om Rettens Pleje.

Ved Forelæggelsen af nærværende Forslag til Lov om Rettens Pleje henstillede Justitsministeren det som et Spørgsmaal til Rigsdagen, om den ønskede Loven af 26. Marts 1909 sat i Kraft, eller om den vilde foretrække en Reform af mere moderne og tidssvarende Indhold, saaledes som udformet i det foreliggende Forslag.

Som nærmere udviklet i de Lovforslaget ledsagende Bemærkninger adskiller Forslaget sig fra Loven af 26. Marts 1909 væsentlig paa tre Hovedpunkter, nemlig om Nævningers Udtagelse, Indførelse af Anklageprincippet og Domsmagtens Adskillelse fra Øvrigheden.

spalte1910

Udvalget har delt sig i et Flertal og et Mindretal.

Flertallet (Borgbjerg, Alfred Christensen, Ellinger, Fog-Petersen, Valdemar Jensen, Jessen, Mortensen, Hans Nielsen [Viborg A. 1. V.] og Niels Petersen) erkender, at det foreliggende Lovforslag i det hele frembyder en betydelig bedre og mere tidssvarende Løsning af Retsplejespørgsmaalet end Loven af 1909, og at man derfor maa foretrække Lovforslaget og gøre et alvorligt Forsøg paa at faa det ophøjet til Lov. Navnlig har der hersket fuld Enighed om, at Indførelsen af Anklageprincippet vil være af uvurderlig Betydning for

Retsplejens sikre Udøvelse med ligelig Hensyntagen til

spalte1911

Samfundets Krav paa at se Lovovertrædelser forfulgte og straffede og de enkelte Samfundsborgeres Krav paa Sikkerhed og Værn mod Misgreb.

Man har indenfor Udvalget overvejet, om det lod sig gøre at indføre en Anklageproces i Loven af 1909 uden samtidig Adskillelse af Domsmagten fra de administrative Myndigheder, og man har herom udbedt sig en Erklæring fra Justitsministeriet. Det fremgaar af denne Erklæring, der optrykkes som Bilag 1 til Betænkningen, at dette efter Justitsministeriets Mening ikke lader sig gøre, uden at i hvert Fald Politifunktionerne udskilles fra Domsmagten og henlægges til særlige Embedsmænd. Det vil desuden kræve saadanne andre Foranstaltninger og medføre saa betydelige Bekostninger i Sammenligning med det nu foreslaaede, at Ministeriet ikke kan tilraade en saadan Ordning. Flertallet har derfor opgivet at søge Anklageprincippet indført uden samtidig at gaa til den fuldstændige Adskillelse af Domsmagt og Forvaltning. Lovforslagets Bestemmelser herom synes klare og konsekvente.

Om end man ikke er blind for, at Retsplejens Adskillelse fra Forvaltningen vil medføre forøgede Bekostninger og enkelte Ulemper for nogle Dele af Befolkningen, er man paa den anden Side klar over, at denne Ordning vil være af en saa betydelig Værdi for Tilliden til Retsordningen, at det vil være berettiget i nogen Grad at se bort herfra. Det siger sig selv, at hvis den nuværende Jurisdiktionsinddeling i et og alt skulde bibeholdes, vilde Adskillelsen medføre en saa betydelig Forøgelse af Embedsmændenes Antal, at det formentlig vilde være uoverkommeligt at gaa til den heraf følgende forøgede Bekostning. Men dette kan heller ikke anses for nødvendigt, og en Reduktion af Retskredsenes Antal er derfor foreslaaet af Regeringen. Man har imidlertid ikke helt kunnet slutte sig til den af Ministeriet foreslaaede Jurisdiktionsinddeling, der efter Udvalgets Mening i højere Grad end nødvendigt vilde paaføre Dele af Befolkningen forøget Udgift og Ulejlighed

spalte1912

ved Sammenlægning af bestaaende Retskredse. Man har derfor tilstræbt en Ordning med flere Retskredse og færre Politikredse, saaledes at i visse Tilfælde en Politikreds omfatter to eller tre Retskredse, medens i Lovforslaget overalt Retskreds og Politikreds falder sammen. Efter at man ved Samarbejde med Justitsministeriet har faaet tilvejebragt den Ordning, som fremgaar af vedføjede Tavle, formener man at have taget de Hensyn, som det var muligt at tage, naar Embedsmændenes Tal ikke skulde forøges uforholdsmæssigt, og at have tilvejebragt en Ordning, som Befolkningen i det hele vil være tjent med. Retskredsenes Antal bliver herefter 83 med 94 Dommere og 55 Politikredse med 55 Politimestre, i alt 149 Embedsmænd, medens Forslaget havde i alt 152. Kun i 21 Tilfælde sker der herefter Forandringer i Tingsteder for en Del af Befolkningen, medens denne i alle de øvrige Tilfælde vil blive ved sine sædvanlige Tingsteder. Desuden vil den paatænkte Oprettelse af Bitingsteder i væsentlig Grad afbøde de Ulemper, der ellers kunde følge af Forandringerne.

Under Hensyn til, at der derved vinder forøget Udsigt til Lovforslagets Gennemførelse i denne Rigsdagssamling, har Flertallet samlet sig om at ændre Forslagets Bestemmelser om Nævningernes Udtagelse, saaledes at man genoptager de i Loven af 1909 indeholdte Regler om Sættningen af det Udvalg, der udpeger de Personer, der skal optages paa Nævningekredsens Grundliste, medens man i øvrigt ikke foreslaar Ændringer i Lovforslagets Bestemmelser vedrørende Nævningerne. Man forbeholder sig i Salen nærmere at motivere dette Standpunkt.

Hvad angaar Bekostningen ved Reformens Gennemførelse, staar man naturligtvis mindre sikkert overfor en Angivelse af, hvad den kan antages at blive. Det er indlysende, at en blot nogenlunde nøjagtig Opgivelse heraf ikke kan gives. Det kan overhovedet ikke ske ved nogen mere indgribende Reform af Retsplejen. Om man nok saa længe drøftede dette Spørgsmaal, vilde man ikke naa til nogen

spalte1913

sikker Erkendelse heraf, før Reformen var ført ud i Livet og havde virket i nogen Tid. Man maa nøjes med kalkulatoriske Opgivelser paa Grundlag af det forhaandenværende Materiale, saaledes som det ogsaa har været Tilfældet ved alle de tidligere foreliggende Forslag. Nogen Vejledning har man dog, og i det følgende skal anstilles nogle Betragtninger herover.

Udgifterne fordeler sig jo paa 3 Hænder: Statens Udgifter, Kommunernes Udgifter, og de Udgifter, Reformens Gennemførelse vil volde for de private.

Statens Udgifter een Gang for alle vil særlig bestaa i Udgifterne til Tilvejebringelse af Lokaler for Østre Landsret, Sø- og Handelsretten i København og Københavns Byret m. m. samt til Tilvejebringelse af Lokaler

for Vestre Landsret og til Montering af samtlige de omhandlede Retslokalere og Kontorer. Justitsministeriet har beregnet, at der hertil vil medgaa følgende Beløb:

1. Bygningsudgifter og Grunderhvervelser i København 1,231,430 Kr. 2. Rigsdagsbygningen..... 1,000,000 — 2,231,430 Kr.,

hvortil kommer Byggeudgifter m. v. i Viborg samt Udgifter til Montering. Idet man formentlig maa regne med, at der paa disse sidste Poster vil medgaa et Beløb af ca. 500,000 Kr. (jfr. Folketingsudvalgets Betænkning af 24. April 1913 angaaende de i forrige Rigsdagssamling fremsatte Lovforslag Nr. 28, 29, 30, 31, 32 og 71), vil det ses, at den samlede Udgift een Gang for alle kan antages at udgøre ca. 2,731,430 Kr.

Efter den af Justitsministeriet i 1912 foretagne Beregning udgjorde Udgifterne een Gang for alle 2,030,930 Kr. Merudgiften ved den nu foreslaaede Ordning, 700,500 Kr., fremkommer ved, at der nu til Erhvervelse af Rigsdagsbygningen er opført et Beløb af 1,000,000 Kr., medens der saa til Gengæld er sparet et Beløb af 299,500 Kr. paa Udgifterne til andre

spalte1914

Grunderhvervelser og til Bygninger i København.

Naar henses til de store Fordele, den nu foreslaaede Ordning frembyder, ikke blot derved, at der skaffes de forskellige Retter bedre og værdigere Lokaler, end det tidligere Forslag kunde byde, men ogsaa derved, at den aabner en nem Mulighed for en Udvidelse af Københavns Byrets Lokaler ved en Ombygning af Ejendommen Lavendelstræde Nr. 1 og 3, der vil komme til at tilhøre Staten, maa Ordningen siges at være fuldt tilfredsstillende og økonomisk forsvarlig, særlig ogsaa i Betragtning af, at det er tvivlsomt, om Rigsdagsbygningen for Tiden kan antages ved en Realisation at kunne udbringes til Vurderingssummen.

Den aarlige Mej-udgift for Statskassen er af Justitsministeriet beregnet at ville udgøre ca. 1,033,200 Kr. Dette betyder i Sammenligning med den Merudgift, som Gennemførelsen af Retsplejeloven af 1909 maa antages at medføre, 575,500 Kr., en forøget Merudgift af ca. 457,700 Kr. eller, for saa vidt man regner med — hvad man ubetinget maa —, at ogsaa Gennemførelsen af Loven af 1909 vilde nødvendiggøre en Udvidelse af Statspolitiets Rammer, en forøget Merudgift af ca. 227,700 Kr.

Sammenligner man de enkelte Poster paa den kalkulatoriske Oversigt over den aarlige Udgiftsforøgelse, der er vedføjet Forslaget til Lov om Udgifterne i Strafferetsplejen, vil det ses, at Merudgiften til Lønninger og Kontorudgifter til de kollegiale Retter (Posterne 1—5) er omtrent lige stor efter det nye Retsplejelovforslag og Retsplejeloven af 1909, nemlig ca. 208,500 Kr. mod ca. 227,500 Kr. Differencen 19,000 Kr. skyldes den Omstændighed, at der efter det nu fremsatte Bygningslovforslag vil kunne spares de til Leje af Lokaler for Notarialkontoret m. v. samt Sø- og Handelsretten beregnede Beløb.

Til Retsbetjente med fast Lønning og til de i Retsplejelovens § 22 omhandlede nye Politimestre er der paa Oversigten af 1912 (Posterne 6 og 8) regnet med en Ud-

spalte1915

giftsforøgelse af i alt ca. 175,000 Kr., medens der paa Oversigten vedrørende det nye Retsplejelovforslag (Post 6 og Post 8, Nr. 2) til Lønninger og Kontorholdsgodtgørelser til Dommere ved Underretterne udenfor København og til Politimestre er regnet med en Udgiftsforøgelse af ca. 278,000 Kr. — Justitsministeriet er ved Beregningen gaaet ud fra, at der efter det nu fremsatte Lovforslag i 70 Underrets- og Politikredse udenfor København vil blive 82 Dommere og 70 Politimestre, i alt 152 Embedsmænd, og har regnet med de i Lønningsforslaget foreslaaede Lønninger samt med, at der gennemsnitlig straks vil være at tillægge hver Dommer 1½ Lønningstillæg (d. v. s. 6 Aars Tjenestetid) og hver Politimester 1 Lønnings- tillæg (d. v. s. 4 Aars Tjenestetid). Den samlede aarlige Udgift til Lønninger udgør herefter 871,500 Kr., hvilket betyder en Merudgift af ca. 158,000 Kr. aarlig.

Til Kontorholdsgodtgørelser til de 152 Embedsmænd er der beregnet at ville medgaa et aarligt Beløb af ca. 820,000 Kr. (aarlig Merudgift ca. 120,000 Kr.), hvilket vil sige en gennemsnitlig Kontorholdsgodtgørelse af ca. 5,400 Kr. pr. Embede, medens Kontorholdsgodtgørelsen pr. Embede i Øjeblikket er ca. 5,300 Kr. Som det ogsaa udtales af Justitsministeriet, vil det ikke være muligt med blot tilnærmelsesvis Sikkerhed at angive, hvor store Beløb der maa antages at ville medgaa til Kontorholdsgodtgørelser.

Som andetsteds omtalt er der af Udvalget stillet Ændringsforslag om en Forøgelse af Retskredsenes Antal og en tilsvarende Formindskelse af Politikredsenes Antal; disse Forslag, ifølge hvilke Embedsmændenes Antal forandres fra 152 til 149, kan ikke antages at udøve nogen væsentlig Indflydelse paa Spørgsmaalet om den aarlige Udgiftsforøgelse ved Retsreformens Gennemførelse.

Som Post 7 (Forskellige Udgifter til Retterne) er paa begge Oversigter opført et Beløb af 10,000 Kr., der

antages at udgøre Stigningen i Udgifter foraarsaget ved Statens Overtagelse af Domhuset paa

spalte1916

Nytorv, hvorhos der paa Oversigten ved- rørende det nye Retsplejelovforslag under Post 8, Nr. 1, som Merudgift er opført et Beløb paa ca. 3,200 Kr. som Lønninger til Politidirektøren og Vicepolitidirektøren i København, jfr. Lønningslovsforslagets § 7.

Ny er endvidere Kontoen vedrørende Statspolitiet (Post 8, Nr. 3), i alt stor 300,000 Kr. Da Justitsministeriet er gaaet ud fra, at man foreløbig vil kunne nøjes med en Udvidelse af Statspolitiets Personale fra 48 Betjente til 150 Betjente, er der saaledes regnet med en aarlig Mer- udgift af ca. 2,950 Kr. pr. Betjent, hvilket maa anses at være forsvarligt, naar henses til, at Udgiften paa Forslaget til Finans- lov for Finansaaret 1914—15 er beregnet at udgøre ca. 3,200 Kr. pr. Mand, og til, at man formentlig ikke behøver at regne med, at Udgifterne stiger i ganske samme Forhold som Betjentenes Antal.

Som Besparelse er paa Oversigten ved- rørende det nye Retsplejelovforslag under Post 8, Nr. 4, opført et Beløb af ca. 5,500 Kr., der udgør den nuværende Udgift til Kystpolitiet, hvilket foreslaas ophævet, jfr. Retsplejelovforslagets § 117.

Medens Merudgiften til Erstatninger for uforskyldt Varetægtsarrest paa Over- sigten af 1912 (Post 9) er opført med ca. 4,000 Kr., er den paa den nye Oversigt (Post 9) under Hensyn til Rækkevidden af Reglerne i Retsplejelovforslagets §§ 778, 792 og 988 sat til ca. 10,000 Kr.

Udgiften til Kontorhold til Køben- havns Forligskommission er paa begge Over- sigter (Post 10) beregnet til ca. 4,000 Kr.

Paa Oversigten af 1912 var der under Post 11 som Statens Udgift til Honorar til offentlige Anklagere opført et Beløb af ca. 35,000 Kr. Den tilsvarende Konto (Post 11) paa Oversigten vedrørende det nye Retsplejelovforslag er Udgiftskontoen angaaende de ved Retsplejelovforslaget indførte nye Anklagemyndigheder. Justits- ministeriet har anslaaet Udgiften til Løn- ninger, Medhjælp og Kontorhold til i alt ca. 105,000 Kr., hvilket sikkert ogsaa maa antages at være det mindste Beløb, man vil kunne regne med.

spalte1917

Udgiften til offentlige Forsvarere og til Honorar til Sagførere for Konsultation til ubemidlede er paa begge Oversigter (Posterne 12 og 13) opførte med henholds- vis 75,000 Kr. og 10,000 Kr., ligesom Ud- gifterne vedrørende Nævningesager og til Vidnegodtgørelse paa begge Oversigter (Posterne 14—17 og 18) er opførte med henholdsvis 155,000 Kr. og 50,000 Kr. Dette har sin Forklaring i, at der ikke i det nye Retsplejelovforslag er optaget no- gen Bestemmelse, der kan antages at faa afgørende Indflydelse paa Udgiftsspørgs- maalet.

Paa begge Oversigter er der regnet med en aarlig Indtægtsforøgelse gennem Retsafgifterne paa ca. 170,000 Kr.

Sluttelig bemærkes, at der ikke i For- slaget til Lov om Udgifterne i Strafferets- plejen findes nogen Bestemmelser om Æn- dringer i Reglerne om Udredelsen af De- linkventomkostninger, lige saa lidt som det foreslaas, at Staten skal yde noget Tilskud

til Københavns Politi. Dog foreslaar man, at Staten udreder Lønning til Medhjæl- pere ved Paatalemyndigheden i Køben- havn, idet Paatalen jo er en Stats sag.

Kommunernes Udgifter til Retsplejen, der efter Retsplejeloven af 1909 maa an- tages at blive uforandrede, vil efter det nye Retsplejelovforslag antagelig snarest formindskes, idet Antallet af kommu- nalt ansatte Politibetjente samtidig med Forøgelsen af Statspolitiets Personale vil kunne formindskes noget, og de kommu- nale Kasser ifølge Forslaget til Lov om Udgifterne i Strafferetsplejen kun skal ud- rede Udgifterne til Vederlag m. m. til de ved Sø- og Handelsretten og Underretterne ansatte Anklagere, hvilke Udgifter sikkert ikke kan antages at blive saa store som den Kommunerne efter den hidtil gældende Ordning paahvilende Udgift til Salærer til de i de offentlige Sager beskikkede Aktorer.

Endelig er Spørgsmaalet, hvad Refor- men efter det nye Retsplejelovforslag kan antages umiddelbart at ville koste Be- folkningen (private).

Som allerede i den ovenfor omtalte Udvalgsbetænkning af 24. April 1913 be-

spalte1918

mærket lader dette Spørgsmaal sig ikke let besvare. Paa den ene Side vil nemlig den foreslaede Reduktion

af Retskred- senes Antal og Retsafgifternes Forhøjelse paa forskellige Maader kunne paaføre Be- folkningen forøgede Udgifter, men paa den anden Side kan Lovforslaget paaregnes at ville fremme Sagernes Behandling og deri- gennem formindske de med deres Førelse forbundne Udgifter. Endelig bemærkes, at de i Retsplejelovforslagets §§ 192 og 211 indeholdte Bestemmelser om Godtgørelse for Møde samt Erstatning for Rejseud- gifter til Vidner og Syns- og Skønsmænd saavel i civile som i kriminelle Sager til- lægger de mødende en videregaaende Ret til Vederlag, end der nu er hjemlet ved Lovgivningen.

Et Medlem af Flertallet (Ellinger) ud- taler: Jeg har altid anset det for bedst og billigst for Staten og for Befolkningen, at vor Retspleje blev reformeret stykkevis, dels ad Lovgivnings-, dels ad Administra- tionsvejen, og i sidstnævnte Henseende er der alt paa Civilrettens Omraade i Løbet af de sidste Aar opnaaet noget væsentligt, navnlig i Hovedstaden; dertil kommer, at jeg betragter Indførelse af Nævningeinstit- utionen—selv om denne efter de foreslaaede Regler kun vil være at anvende i et be- grænset Antal af Tilfælde — for en Svæk- kelse af Retsplejen. Da det imidlertid er en Kendsgerning, at vi nu i 6 Aar har haft en hvilende Retsplejelov, og der ikke viser sig noget Tegn til, at man fra andre Sider vil være med til at ophæve denne Lov og skride til den stykkevise Reforme- ring, staar Valget i Virkeligheden nu imel- lem den vedtagne, men ikke i Kraft traadte Lov og det Lovforslag om Rettens Pleje, som med tilhørende Supplementslove er forelagt i Aar.

I Overensstemmelse med mine Udta- lelses ved Forslagets første Behandling i Folketinget maa jeg betragte det os nu forelagte Komplex af Love som en væ- sentlig Forbedring af, hvad der tidligere har foreligget, og jeg har derfor i Udval- get arbejdet med paa og kunnet slutte

spalte1919

mig til Sagen, som den foreligger, dog kun naar der blev indført Ændringer paa visse Punkter.

Med Hensyn til Nævningers Udtagelse og Forbud imod Offentliggørelse af, hvad der foregaar i Retsmøder paa Efterforsk- ningens Stadium, mener jeg, at det bør have sit Forblivende ved det, der bestem- mes i den tidligere vedtagne Lov.

En Forøgelse af det oprindelig fore- slaaede Antal af Retskredse bør finde Sted.

Staten bør vedtage Lønninger til det fornødne Antal af Fuldmægtige, der paa Politidirektørens Vegne skal give Møde i Københavns Byret.

Dommere bør med Hensyn til Over- tagelse af en indtægtgivende, fast Virk- somhed udenfor deres egentlige Embede stilles uafhængigt af Ministeriet.

Da de af Udvalget foreslaaede Æn- dringer paa disse Punkter maa betragtes som tilfredsstillende, har jeg i Henhold til de ovenfor anførte Betragtninger til- traadt Indstillingen til Tinget om at ved- tage disse Ændringer og, naar dette er sket, da det ændrede Lovforslag. J eg gør det i det Haab, at den i et Samfund uund- værlige Respekt for Retten vil vokse ved Indførelsen af det nye System.

Flertallet bemærker med Hensyn til de enkelte Ændringsforslag følgende:

Som ovenfor anført, foreslaas det, at Antallet af Retskredse ændres fra 70 til 83 (Ændringsforslag Nr. 2 til § 12), og at Antallet ved kongelig Anordning efter Indstilling af vedkommende Amtsraad, Køb- stadforeningen og samvirkende Sogneraads- foreninger skal kunne forøges til 90 (Æn- dringsforslag Nr. 3 til § 12). Til Gengæld foreslaas Antallet af Politikredse nedsat fra 70 til 55 (Ændringsforslag Nr. 31 til § 109).

Ændringsforslag Nr. 4 til § 19 er stillet af Hensyn til de Vanskeligheder, de nugældende Regler om Tinglæsning i rette og urette Tid kunde volde, hvis man indførte den Regel, set Tinglæsning kunde foregaa ved flere Tingsteder indenfor en

spalte1920

Retskreds og Hjælpetingstederne opfat- tedes som Hovedtingsteder. For at lette Befolkningen Besværet ved Indlevering og Afhentning af Tinglæsningsdokumenter paalægges det Dommeren ved de ordentlige Retsmøder udenfor Hovedtingstedet at modtage og udlevere Dokumenter, og den ændrede Affattelse af Paragraffen vil der- for i Realiteten byde Befolkningen de samme Fordele som den oprindelig fore- slaaede.

Det foreslaas at ombytte Betegnelsen „Underretsdommer" med „Dommer", saa- ledes at de, der beskikkes til at beklæde Underretterne, beskikkes til „Dommer". Hertil sigter Ændringsforslag Nr. 5 til § 42 m. fl.

Endvidere har man for at fjerne en- hver Tvivl foreslaaet, at det i § 69 ud- trykkelig udtales, at ogsaa Kvinder kan udpeges til Nævningehvervet, for saa vidt de har Valgret til Folketinget (Ændrings- forslag Nr. 10). Hertil sigter ogsaa Æn- dringsforslag Nr. 12 til § 71 m. fl.

Det ovenfor omtalte Ændringsforslag Nr. 15 til § 73 angaaende Reglerne for Nævningegrundlisternes Sammensætning medfører Ændringsforslag Nr. 14 til § 72 og Nr. 17—22 til §§ 74—77 m. fl.

Dernæst foreslaas det at forhøje Godtgørelsen til Nævningerne fra 3 til 4 Kr. (Ændringsforslag Nr. 29 til § 97), idet 3 Kr. maa anses for en for lav Godtgørelse, bl. a. under Hensyn til den almindelige Stigning, der har fundet Sted, siden denne Godtgørelse oprindelig fast- sattes. Herved forøges denne Udgift med en Trediedel.

Man har ikke ment at kunne gaa med til helt at udelukke Fængsling af Børn under 14 Aar, idet der forekommer Til- fælde, hvor det ikke er muligt at faa Børn, der er under strafferetlig Under- søgelse, anbragt under andet paalideligt Tilsyn, hvorfor det foreslaas (Ændrings- forslag Nr. 34 til § 779), at Fængsling kan finde Sted, „hvor Omstændighederne og Børnenes Livsførelse i høj Grad taler derfor."

Bet. o. Lovf. om Rettens Pleje m. m.

spalte1921

Ændringsforslag Nr. 38 til § 1031 skyldes et Andragende fra Københavns Underretssag førerforening.

De øvrige Ændringer er dels af min- dre indgribende Natur, dels forbeholder man sig nærmere at motivere dem under Lovforslagets videre Behandling.

Et Mindretal (Laust Jensen, Lillelund, Markvorsen, Emil Petersen, Pinstруп og L. Rasmussen [Ribe A. 4. V.]) erkender, at den nuværende Retsplejeordning er meget mangelfuld, og at en Reform paa dette Omraade er paatrængende nød- vendig. For hvert Aar, der gaar, af- dækkes Manglerne ved det nuværende Sy- stem, og Kravet om en Reform af Rets- plejen vokser Aar for Aar i stedse større Dele af Befolkningen og tager til i Styrke, efterhaanden som Tiden skrider og det nuværende Retssystem bevares til Trods for, at vi siden Foraaret 1909 har haft en af Rigsdagen vedtagen og af Kongen stadfæstet Lov om Rettens Pleje, der, hvis den blev sat i Kraft, vilde bøde paa de væsentligste Mangler ved den gældende Retsplejeordning.

Hvis den nuværende Regering havde knyttet Traaden, hvor denne slap i for- rige Rigsdagssamling, og hvis Regeringen havde søgt at udnytte den Enighed, der da opnaaedes mellem et Flertal i Udvalget om „Forslag til Lov om Gennemførelse af Lov om Rettens Pleje af 26de Marts 1909" m. fl., kunde man nu efter Mindretallets Skøn været Maalet nærmere, end man er. I bedste Fald vil Reformens Ikrafttræden udskydes en Tid, og nogen Fare er der for, at Striden om de gamle Dissenspunk- ter kan blusse op og, om ikke hindre, saa dog meget forhale Retsplejelovens Ikraft- træden.

Lov om Rettens Pleje af 1909 er vel ingen i alle Henseender ideel Reform. Denne Egenskab har den fælles med de fleste andre Love og maaske endog alle Lovforslag. I den Betænkning, som Ud- valget om Retsplejelovens Gennemførelse afgav den 24. April f. A., udtaler et Fler- tal, bestaaende af Venstre og Socialdemo-

spalte1922

krater, bl. a. følgende: „Flertallet mener, at Loven af 26. Marts 1909 om Rettens Pleje indeholder saa betydelige Fremskridt og afhjælper saa væsentlige Mangler ved den gældende Retsplejeordning, at det maa være Lovgivningsmagtens Pligt nu at gøre et alvorligt Forsøg paa at føre denne efter langvarige Forhandlinger to Gange af Rigsdagen vedtagne og af Kon- gen stadfæstede Lov ud i Livet.

Det er vor Opfattelse, at Loven har en saa betydelig Værdi, at dens Gennem- førelse ikke bør hindres eller forsinkes med Forsøg paa at afhjælpe de Mangler, som klæber ved den. Der vil fortrinsvis være Anledning til at ændre og supplere Loven i Henhold til de Erfaringer, som bliver vundet ved dens Anvendelse, ifølge den Anvisning, som dens § 1000 giver; men da der vil liengaa i ethvert Fald nogen Tid, inden de for Lovens Gennem- førelse fornødne Foranstaltninger er trufne, vil det desuden muligt lade sig gøre, alle- rede inden Loven er traadt i Kraft, at foretage visse Ændringer i dens Indhold, som maatte være særlig ønskelige." . . . „Man kan under ingen Omstændigheder se, at en Beslutning om, at Loven skal træde i Kraft inden et bestemt Tidspunkt, kan være til Hinder for Gennemførelse af de nødvendige Ændringer i Loven."

Mindretallet vedkender sig fremdeles det Standpunkt, der fandt sit Udtryk i Flertallets Betænkning af 24. April f. A., baade med Hensyn til den Værdi, Lov om Rettens Pleje af 26. Marts 1909 har som en Reform af Retsplejen og med Hensyn til den Fremgangsmaade, der bør følges for ikke at udskyde Reformen til en ube- stemt Fremtid. Man beklager derfor, at de socialdemokratiske Medlemmer af Ud- valget har skiftet Standpunkt fra i Fjor til i Aar, baade fordi man fra den Side ikke mere tilraader at lade Retspleje- loven af 1909 træde i Kraft, og fordi man ligeledes i Modsætning til, hvad man var med at indsætte i Betænkningen af 24. April f. A., er med til at hindre og forsinke Lovens Gennemførelse „med For- søg paa at afhjælpe de Mangler, som klæ-

spalte1923

ber ved den", inden den endnu er traadt i Kraft.

Hvis Valget stod mellem Loven af 1909 og nærværende Lovforslag som to Tilbud, mellem hvilke man havde at vælge, og hvis Sikkerheden for et Resultat var lige stor og Bekostning og Ulejlighed i det hele den samme, maatte ogsaa Mindretallet foretrække Lovforslaget som det mest fyldestgørende, idet dette yderligere imødekommer Fordringerne til en moderne Retspleje derved, at det indeholder Bestemmelser om Adskillelse af Domsmagt og Politimyndighed, Indførelse af en særlig Anklagemyndighed og om, at Nævninger udtages af de kommunale Raad som af den sidste Proceskommission foreslaaet og tidligere af Folketinget vedtaget. Men saaledes ligger Sagen ikke for. Paa den ene Side staar man med en vedtagen og af Kongen stadfæstet Lov, som for saa vidt kan sættes i Kraft naar som helst. Paa den anden Side foreligger et Lovforslag om samme Emne, der vel stiller visse Forbedringer i Udsigt, men som ogsaa paa ny rejser de gamle Stridspunkter, som i over en Menneskealder hindrede Retsreformens Vedtagelse. Mindretallet foretrækker at sikre Befolkningen de betydelige Fremskridt, der indeholdes i Loven af 26. Marts 1909, fremfor igen at rejse Spørgsmaalet om en Retsreform som Diskussionsemne.

Mindretallet kan heller ikke se bort fra, at Adskillelsen af Domsmagten og Administrationen og Indførelsen af Anklageprincippet vil medføre betydelige Ulemper og Bekostninger for Befolkningen og yderligere belastning af Finansloven med mindst 500,000 Kr. aarlig. Efter det kalkulatoriske Overslag, som foreligger for Udvalget, anslaaes Udgifterne een Gang for alle, som anført i Flertallets Betænkning, til 2,231,430 Kr. og den aarlige Merudgift til 1,033,200 Kr. Mindretallet mener, at den virkelige Udgift vil blive betydelig større. Navnlig vil Kontorholdsgodtgørelsen som Følge af, at der etableres flere Kontorer med autoriserede Fuldmægtige, samt derved, at baade Dommere og Politimestre ifølge den

spalte1924

hele Ordning faar store Rejseudgifter, betydelig overskride de 120,000 Kr., der er beregnede som Merudgift til Kontorholdsgodtgørelse til Politimestre og Dommere ved Underretterne. Mindretallet skønner, at man bør være fortrolig med, at de aarlige Merudgifter for Statskassens Vedkommende vil blive 1¼ Mill. eller ca. ½ Mill. Kr. mere end efter Retsplejeloven af 1909, selv om Udgifterne til Statspolitiet forudsættes at blive de samme i begge Tilfælde.

Mindretallet mener, at man for Tiden burde rette sin Bestræbelser paa at sætte Lov om Rettens Pleje af 26. Marts 1909 i Kraft og saa afhjælpe dens Mangler, efterhaanden som man indvinder Erfaringer ved dens Anvendelse. I Henhold hertil stilles Ændringsforslag Nr. 1. Hvis dette Ændringsforslag vedtages, maa de saakaldte Supplementslove ændres i Overensstemmelse hermed, og Mindretallet forbeholder sig at stille de i saa Henseende nødvendige Ændringsforslag.

Skønt Mindretallet principalt har stillet Forslag om at sætte Retsplejeloven af 26. Marts 1909 i Kraft, har Mindretallet i Erkendelse af, at man ikke er raadig over, i hvilken Skikkelse det foreliggende Forslag skal vedtages i Folketinget, ikke villet afskære sig fra Medindflydelse paa Lovforslagets Indhold. Derfor har Mindretallet for at give Udtryk for sit subsidiære Standpunkt dels tiltraadt og dels selv stillet subsidiære Ændringsforslag, hvilke enten tilsigter at bevare de Bestemmelser i Loven af 1909, som man foretrækker for de tilsvarende Bestemmelser i Lovforslaget, eller at bøde paa de Ulemper, som paaføres Befolkningen ved Nedlæggelsen af flere Retskontorer og en stærk Reduktion af Politikredsene.

Paa den anden Side har Mindretallet dog ikke kunnet tiltræde Ændringsforslag Nr. 3, stillet af Flertallet, idet man finder det uheldigt at give Justitsministeren Bemyndigelse til at oprette indtil 7 Retskredse mere end fastslaaet i Loven, samtidig med, at man indskrænker Retskredsenes Antal fra 130 til 83. Efter Mindretallets Mening bør Rigsdagen fuldt ud be-

spalte1925

vare sin Ret til at skønne over og være medbestemmende ved Afgørelsen af, hvor der i Fremtiden eventuelt skal oprettes nye Retskredse.

Mindretallet maa sluttelig udtale sin Beklagelse af, at Tiden for Udvalgets Arbejde har været saa knap og Arbejdet saa forceret, at man ikke grundigt har kunnet gennemtænke og gennemdrøfte de med den nye Jurisdiktionsinddeling forbundne Forandringer, ligesom man heller ikke, hvad der fra Mindretallets Side er udtalt Ønske om, har afventet Svar paa de til Købstadforeningen, de samvirkende Sogneraadforeninger og Amtsraadene rettede Spørgsmaal disse Forhold vedrørende, forinden Udvalget sluttede sit Arbejde og afgav Betænkning.

Til 15. 45. Forslag til Lov om Udgif-terne i Strafferetsplejen.

Lovforslaget tilsigter efter en almin- delig Fordelingsregel at fastslaa en For- deling af Udgifterne i Strafferetsplejen imellem Staten paa den ene Side og Kom- munerne paa den anden, hvorved de nye herhenhørende Udgifter, som Retspleje- reformen vil medføre, paalægges Staten. Det foreslaas i Lovforslagets § 3, at De- linkventomkostningerne skal afholdes efter de hidtil gældende Regler, og man har ikke fundet Anledning til at foreslaa nogen Ændring heri. I øvrigt henvises til de foran til Lovforslaget om Rettens Pleje gjorte Bemærkninger.

Et Flertal (Borgbjerg, Alfred Christen- sen, Ellinger, J. Fog-Petersen, Valdemar Jensen, Jessen, Mortensen, Hans Nielsen [Viborg Amts 1 ste Valgkreds] og Niels Pe- tersen) foreslaar at vedtage Lovforslaget uforandret.

Et Mindretal (Laust Jensen, Lillelund, Markvorsen, Emil Petersen, Pinstrup og L. Rasmussen) foreslaar principalt en Ændring i Sammenhæng med sammes principale Ændringsforslag til Forslag til

spalte1926

Lov om Rettens Pleje, men tiltræder sub- sidært Lovforslaget uforandret.

Til C. 46. Forslag til Lov om Tilveje- bringelse af Lokaler for Østre Landsret, Sø- og Handelsretten i København og Københavns Byret m. m.

Efter Sagens Natur har det været vanskeligt for Udvalget at dømme om, hvorvidt de af Justitsministeren til Ind- retning af de paagældende Lokaler fore- slaede Udgifter vil være tilstrækkelige. Udvalget staar derfor meget usikkert over- for dette Spørgsmaal, der ikke let lader sig overse, navnlig ogsaa fordi man savner tilstrækkelig grundigt Kendskab til Dom- huset og Bygningerne i Hestemøllestræde, og der ikke for Udvalget har foreligget Beskrivelser og Overslag i Enkeltheder, hvoraf man har kunnet danne sig et paa- lideligt Skøn.

Flertallet (som nævnt under B.) nærer dog det Haab, at Ministeriets Beregninger maa vise sig at holde Stik, og om end man mener, at det vil kunne volde nogen Vanskelighed at have de forskellige Retter beliggende paa to ret langt fra hinanden fjernede Steder i Byen, kan man dog ind- stille Lovforslaget til uforandret Ved- tagelse.

Mindretallet (som nævnt under B.) slutter sig til denne Indstilling, men ønsker at betone, at man ikke kan paatage sig noget Ansvar for, om Loven kan gennem- føres med de anslaaede Bekostninger, eller om den foreslaede Ordning er at fore- trække for den i Fjor fremsatte Tanke at samle alle Retslokaler paa Nytorv og til- stødende Bygninger.

Til D. 47. Forslag til Lov om Rets- afgifter i Domssager m. m.

Forslaget tilsigter ligesom det i for- rige Rigsdagssamling fremsatte i det væ- sentlige kun at ændre de Retsafgiftsregler,

spalte1927

som nødvendigvis maa revideres, inden den i Retsplejeloven hjemlede nye Procesmaade kommer til Anvendelse, og er i det hele og store i Overensstemmelse med det tid- ligere Forslag. Som i Betænkningen af 24. April f. A. udtalt kan nærværende Udvalg billige, at man for Tiden ikke ind- lader sig paa at give en

samlet ny Sportel- lov, og indstiller Lovforslaget til uforan- dret Vedtagelse.

Til E. 48. Forslag til Lønningslov for forskellige af de i Lov om Rettens Pleje omhandlede Embeds- og Bestillingsmænd.

Man har udbedt sig en Udtalelse fra Folketingets Lønningsudvalg angaaende dette Lovforslag og har i den Anledning modtaget den som Bilag 3 aftrykte Skrivelse af 18. Marts d. A., hvori der foreslaas en enkelt Ændring. Udvalget har tiltraadt denne og stiller i Overensstemmelse hermed Ændringsforslag Nr. 2 til § 6. Et Flertal — og Mindretallet subsidiært — foreslaar desuden — Ændringsforslag Nr. 4 til § 9 — at yde Politimestre i 2den Lønklasse et tredie Alderstillæg, saaledes at deres Slutløn bliver 5,500 Kr.

Lønningsudvalget paapeger endvidere et formentligt Misforhold mellem Antallet af Embeder i første Lønklasse og anden Lønklasse, idet 62 af Dommerembederne var sat i 1ste Lønningsklasse og kun 20 i 2den, og af Politimesterembederne 46 var sat i 1ste og 24 i 2den Lønningsklasse. Efter at man i den Anledning har forhandlet med Justitsministeriet, stiller Flertallet Ændringsforslag om nye Tavler med 59 Dommerembeder i 1ste Lønklasse og 35 i 2den og 41 Politimesterembeder i 1ste og 14 i 2den. Man formener herved i saa vidt Omfang som muligt at have taget Hensyn til Lønningsudvalgets Henstilling. Satte man et endnu større Antal i 2den Lønningsklasse, vilde Embedsmændenes Bestræbelser for Avancement let medføre en for hyppig Skiften, hvilket — navnlig for Politiembedernes Vedkommende — ikke vil være i Befolkningens Interesse.

spalte1928

I Lovforslagets § 20, 2det Stykke, sidste Punktum, er det foreslaaet, at Tilladelse for Dommere til i visse Tilfælde at overtage indtægtgivende Virksomhed kan gives ved kongelig Resolution. I Stedet herfor foreslaas det ved Ændringsforslag Nr. 5, at saadan Tilladelse sker ved et af de 5 Retsformænd dannet Raad. Man opnaar herved, at Dommerne helt frigøres for Afhængighed af Administrationen.

Mindretallet (Laust Jensen, Lillelund, Markvorsen, Emil Petersen, Pinstруп og L. Rasmussen [Ribe Amts 4de Valgkreds]) stiller Ændringsforslag Nr. 1 til „Forslag til Lønningslov for forskellige af de i Lov om Rettens Pleje omhandlede Embeds- og Bestillingsmænd“, hvilket Ændringsforslag gaar ud paa at ændre Lovforslaget saaledes, at der kun normeres Lønninger til de Embeds- og Bestillingsmænd, der forudsættes at skulle virke ved Retterne m. v. under Forudsætning af, at Retspleje- loven af 1909 sættes i Kraft.

Endvidere bemærkes, at Mindretallet er principielt imod at forhøje de af Ministeriet foreslaaede Lønninger. Naar man desuagtet efter Lønningsudvalgets Henstilling (Bilag 3) subsidiært er gaaet med til at foreslaa Slutlønnen for Overanklagernes Medhjælpere sat op fra 4,000 Kr. til 4,200 Kr., er dette begrundet derved, at Lønningstillæget samtidig er nedsat fra 500 Kr. til 400 Kr. hvert 4de Aar. I det hele havde Mindretallet ønsket, at der med Hensyn til Dommernes og Politimestrenes Inddeling i Lønningsklasser var taget mere Hensyn, end sket er, til Lønningsudvalgets Henstilling, saaledes at nogle flere var sat i 2den Lønningsklasse og nogle færre i 1ste Lønningsklasse end efter nærværende Lovforslag.

Til F. 49. Forslag til midlertidig Lov om offentlige Auktioner, der ikke ere Tvangs- auktioner.

Idet Udvalget henstiller til Justitsministeren snarest at fremsætte et Lov-

spalte1929

forslag angaaende Auktionsvæsenet, stiller det nedenstaaende Ændringsforslag til Lovens Tekst gaaende ud paa, at 2det Stykke udgaar, og indstiller i øvrigt Lovforslaget til Vedtagelse.

Til G. 50. Forslag til Lov om Indbetaling i Statskassen af en Del af Politikassernes Midler.

Et Flertal (Borgbjerg, Alfred Christensen, J. Fog-Petersen, Valdemar Jensen, Jessen Mortensen, Hans Nielsen [Viborg Amts 1ste Valgkreds] og Niels Petersen) indstiller Lov- forslaget, der er enslydende med det i forrige Rigsdagssamling forelagte, til uforandret Vedtagelse.

Et Mindretal (Ellinger, Laust Jensen, Lillelund, Markvorsen, Emil Petersen, Pinstrup og L. Rasmussen [Ribe Amts 4de Valgkreds]) anbefaler at stemme imod Loven.

Ændringsforslag.

Til A. 39. Forslag til Lov om Rettens Pleje.

Af et Mindretal (Laust Jensen, Lillelund, Markvorsen, Emil Petersen, Pinstrup og L. Rasmussen [Ribe A. 4. V.]):

Principal:

1) Lovforslagets Tekst ændres til:

„Lov om Rettens Pleje af 26. Marts 1909 træder i Kraft 6 Maaneder efter Indrykkelsen i Lovtidende af en af Justitsministeren derom udstedt Bekendtgørelse, dog ikke senere end den 1. Juli 1917.

Sø- og Handelsretten i København, der har at behandle Sø- og Handelssager, som i Henhold til denne Lovs Bestemmelser anlægges i København, samt de Straffesager, der efter hidtil gældende Regel har hørt under Sø- og Handelsretten, bestaar af en af Kongen beskikket Formand, en ligeledes af Kongen beskikket Næstformand samt saa mange handelskyndige og søkyn-

spalte1930

dige Medlemmer, som fastsættes ved kongelig Anordning. De sø- og handelskyndige Medlemmer vælges paa den i Lov af 19. Februar 1861 § 3 angivne Maade og skal have de i samme Lovs § 4 nævnte Egen-skaber, ligesom Bestemmelserne i Lovens §§ 6 og 7 skal gælde om dem. De søkyn- dige Medlemmer behøver ikke at have Bopæl i København.

Til at deltage i Behandlingen af borgerlige Sager, der falder ind under § 12, Nr. 1), og § 13, Nr. 5), i Lov af 19de Februar 1861 og angaar Forholdet mellem Skibsførere og Mandskab eller Handelsbetjentes og Lærlinges Tjenesteforhold til deres Principaler, eller Straffesager efter nævnte Lovs § 17, anlagte mod Mandskabet, vælges et ved kongelig Anordning fastsat Antal Medlemmer.

Disse Medlemmer vælges af den i Lov 19de Februar 1861 § 3 nævnte Valgfor- samling blandt Mænd, der foruden at fyldestgøre de i Lovens § 4, 2det og 4de Punktum, fastsatte Betingelser hører til Skibes Mandskab eller til det underordnede Handelspersonale.

Af disse Medlemmer tiltræder der eet, naar Retsformanden eller en af Parterne i ovennævnte Sager forlanger det.

Til at sætte Retten udkræves under Domsforhandling i borgerlige Sager, der i Medfør af §§ 215—16 vilde høre under Landsretterne, Tilstedeværelsen af Formanden eller Næstformanden og 4 sø- eller handelskyndige Dommere, under Domsforhandling i Sager, der ifølge de nævnte Paragraffer vilde høre under Underretterne, af Formanden eller Næstformanden og 2 sø- eller handelskyndige Dommere. Under Forberedelse af Domsforhandling i borgerlige Sager beklædes Retten af Formanden, henholdsvis Næstformanden alene, dog at denne altid er berettiget til at tilkalde indtil 4, henholdsvis 2 sø- eller handelskyndige Dommere og, dersom Retsforhandlingen angaar en Sag, der skal paa- dømmes ved Sø- og Handelsretten, og den bestaar i Vidneførsel, Afhjemling af Syn eller Skøn, Afhøring af Part, Modtagelse af Partsed eller Kendelse om et omtvistet Punkt, i Regelen bør tilkalde samtlige de sø- eller handelskyndige Dommere, der skal deltage i Paadømmelsen, for saa vidt saadan Tilladelse ikke i det enkelte Tilfælde

frembyder Vanskeligheder.

Under Domsforhandling i Straffesager, samt naar Søforklaringer eller Søforhør skal optages, dannes Retten af Formanden eller Næstformanden og 2 søkyndige Dommere. I førstnævnte Sager kan det

spalte1931

dog, enten straks ved Sagens Begyndelse eller senere, af Formanden, efter Samraad med Næstformanden, bestemmes, at der skal tilkaldes 4 søkyndige Dommere, naar Sagens Omstændigheder taler derfor, saasom at der formentes at blive Spørgsmaal om at frakende Skipper Ret til at føre Skib eller Styrmand, Maskinmester eller Lods Ret til at gøre Tjeneste i saadan Egenskab, eller at i Tilfælde af Skibes Sammenstød, eller lignende, Sagen kan af føde betydelige Erstatningskrav. Uden for Domsforhandling beklædes Retten i Straffesager af Formanden eller Næstformanden alene. Endvidere er Formanden eller Næstformanden berettiget til paa egen Haand at slutte offentlige Politisager paa den i §§ 913 og 914 nævnte Maade.

Ved Sø- og Handelssager forstaas i denne Lov de borgerlige Sager, i hvilke Fagkundskab til Søforhold eller til Handelsforhold skønnes at være af Betydning; og ved Afgørelsen heraf vil der være at tage særligt Hensyn til, om begge Parter ønsker Sagen behandlet som Sø- og Handelsag.

I København bliver handlendes, Fabrikanters og Skibsrederes Konkursboer derhos at behandle af Sø- og Handelsretten under Ledelse af Formanden eller Næstformanden. I hvert enkelt Bos Behandling deltager Formanden eller Næstformanden og 2 af de sø- eller handelskyndige Medlemmer. Retten bestemmer selv den Omgang, hvorefter de sø- og handelskyndige Medlemmer skal deltage i Rettens Møder og Boernes Behandling.

Forretningernes Fordeling mellem Formanden og Næstformanden bestemmes af Formanden efter Forhandling med Næstformanden.

I Tiden fra Indrykkelsen i Lovtidende af den i 1ste Stykke nævnte Bekendtgørelse og indtil 2 Aar efter Retsplejelovens Ikrafttræden er Justitsministeren bemyndiget til i de kollegiale Retter — herunder dog ikke indbefattet Højesteret — at konstituere i alt indtil 5 Dommere ud over det for de paagældende Retter tilsammen fastsatte Antal Dommere."

Til § 12.

Af et Flertal (Borgbjerg, Alfred Christensen, Ellinger, J. Fog-Petersen, Valdemar Jensen, Jessen, Mortensen, Hans Nielsen [Viborg A. 1. V.] og Niels Petersen) og subsidiært af Mindretallet tinder Nr. 1;

2) I 2den Linie ændres „70" til: „83".

spalte1932

Af Flertallet under Nr. 2:

3) Efter „Anordning" tilføjes: „— Underretskredsens Antal kan ved kongelig Anordning efter Indstilling af vedkommende Amsraad, Købstadforeningen og de samvirkende Sogneraadsforeninger forøges til 90. De i saadanne Embeder ansatte Dommers Lønning fastsættes ved Finansloven."

Til § 19.

Af Justitsministeren, tiltraadt af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

4) 2det Stykke, 2det Pkt.: „Tinglæsning og Aflæsning af .i samme" ud-

gaar, og som 2det Pkt. i dette Stykke indsættes: „Tinglæsning og Aflæsning af Dokumenter skal dog for hele Retskredsen foregaa ved det Tingsted, der i Anordningen betegnes som Hovedtingsted, men Dommeren er pligtig ved de ordentlige Retsmøder paa ethvert Tingsted i Kredsen at modtage Dokumenter, som indleveres til Tinglæsning eller Aflæsning, samt efter Forudbegæring at udlevere tinglæste og aflæste Dokumenter.”

Til § 42.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

5) Som 2det Stykke tilføjes:

„Til Højesteret sker Udnævnelse som „Højesteretsdommer“, til Landsret som „Landsdommer“, til hver af de andre Retter — bortset fra Sø- og Handelsretten i København, jfr. § 9 — som „Dommer“ med Angivelse af, hvor paagældende ansættes.”

6) „Underretsdommere“ i 2det Stykke, 6te Linie, ændres til: „Dommere ved Underretterne”.

Til § 43.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

7) I 3die Stykke, 2den Linie, ændres „Underretsdommer“ til: „Dommer ved Underret”.

Til § 44.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

8) I 2det Stykke, 5te Linie, ændres „Underretsdommer“ til: „Dommer ved Underret”.

spalte1933

Til § 68.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

9) I 2den Linie ændres „Mænd“ til: „Personer”.

Til § 69.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

10) I 1ste—2den Linie ændres: „... enhver, som har Valgret til Folketinget, medmindre han" til: „enhver, Mand eller Kvinde, som har Valgret til Folketinget, medmindre den paagældende".

Til § 71.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

11) Under Punkt 1) efter „Rigsdags- mænd" tilføjes: „og Rigsdagens Tjeneste- mænd,".

12) Under Punkt 4) tilføjes efter „Hjælpelæge": „og Fødselshjælpersker".

13) Under Punkt 9), 1ste Linie, sæt- tes „Erhvervs-" i Stedet for „Formue-".

Til § 72.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

14) I 1ste Stykke, 3die Linie, ændres „Kommunalbestyrelsen" til: „det i § 73 nævnte Udvalg", og i Stykkets 4de Linie ændres „Kommunalbestyrelsens" til: „Ud- valgets".

Til § 73.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært tiltraadt af Mindretallet under Nr. 1:

15) Paragraffen affattes saaledes: „Blandt de Personer, der er opførte

paa Folketingsvalglisten og opfylder de øv- rige i §§ 69 og 70 foreskrevne Betingelser, udvælges aarlig et Antal, der anses for særlig egnede og værdige til Nævninge- hvervet, nemlig i København 2,000 og 200 Suppleanter, begge Klasser fordelte af Ma- gistraten paa Stadens Folketingskredse saa nær som muligt i Forhold til Antallet af Folketingsvælgere i hver Kreds, paa Landet i hver Sogneraadskreds 5 (paa Bornholm dog 6) og 2 Suppleanter og i Købstæderne

spalte1934

samt i Handelspladserne 1 for hvert fulde Antal af 250 Indbyggere og 1 Suppleant for hvert fulde Antal af 500 Indbyggere, regnet efter den sidst afholdte almin- delige Folketælling. Valget af disse Per- soner foretages af Udvalg paa 5 til Kredsens Folketingsvælgere hørende Med- lemmer. Udvalgene, der dannes for 4 Aar ad Gangen, bestaar i København for hver Valgkreds af 1 af Overpræsidenten udnævnt Mand som Formand, 1 af Byret- tens Formand udnævnt Mand og 3 af Bor- gerrepræsentationen ved Forholdstalsvalg udvalgte Mænd, i Sogneraadskredsene, Køb- stæderne og Handelspladserne af 1 af Amtmanden udnævnt Mand som Formand, 1 af Dommeren (eventuelt den Dommer, som behandler Straffesager) udnævnt Mand og 3 af Kommunalbestyrelsen ved For- holdstalsvalg udvalgte Mænd. De saaledes udnævnte er pligtige at overtage Hvervet.

De Landdistrikter, som med Hensyn til Fattig- eller Skolevæsen har kommunal Bestyrelse fælles med en Købstad (Lov om Landkommunernes Styrelse af 6. Juli 1867 § 1, Lov om Købstadkommunernes Styrelse af 26. Maj 1868 § 15), henregnes i den her omtalte Henseende til Købstaden.

De i 1ste Stykke, 1ste Punktum, om- handlede Valg foregaar i lukkede Møder. Saafremt der ikke i det første Møde op- naas Enighed mellem Udvalgets Medlem- mer om Valget af det fornødne Antal Personer, afholdes en senere Dag et nyt Møde, hvor ethvert Medlem da kan for- lange, at Udvælgelsen foregaar saaledes, at ethvert Medlem udvælger et lige stort Antal, hvorefter et eventuelt oversky- dende Antal udtages efter Reglerne for Forholdstalsvalg. Medlemmerne af Udval- get skal under Ansvar efter Straffelo- vens § 139 iagttage Tavshed om, hvad der foregaar i de lukkede Møder. Meddelelser om, hvem der har bragt de enkelte paa Grundlisten opførte i Forslag eller afgivet Stemme for dem, maa ikke optages i Pres- sen eller paa anden Maade ske offentlig. Overtrædelse heraf straffes med Bøder fra 100 til 1,000 Kr."

Til § 74.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

16) 11ste Linie udgaar Ordet „Mænd“.

17) I 2det Stykke, 2den Linie, æn- dres „Kommunalbestyrelsen“ til: „Udvalget“.

spalte1935

18) I sidste Stykke, 1ste—2den Linie, ændres „Kommunalbestyrelsen — i Kø- benhavn af det i § 73 nævnte Udvalg —“ til: „Udvalget“.

19) I sidste Stykke, 5te—6te Linie, ændres „Kommunalbestyrelsen“ til: „Ud- valget“.

Til § 75.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

20) I 2den Linie ændres „Kommunal- bestyrelsens — i København det i § 73 ommeldte Udvalgs —“ til: „Udvalgets“.

Til § 76.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

21) I 5te Linie ændres „Kommunal- bestyrelsen“ til: „Udvalget“.

Til § 77.

Af flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet tinder Nr. 1;

22) I 3die Linie ændres „Kommu- nalbestyrelsens“ til: „Udvalgets“, og i 7de Linie ændres

„Kommunalbestyrelsen" til: „Udvalget".

Til § 78.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

23) 11ste Linie ændres „hvilke Mænd" til: „hvem".

Til § 79.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

24) I 5te Linie ændres „Kommunal- bestyrelsen" til: „Udvalget for Grundlis- ternes Dannelse".

Til § 80.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

25) I 4de Linie udgaar Ordet „Mænd".

26) I 3die Stykke, 1ste—2den Linie, ændres „Kommunalbestyrelsen eller Ud- valget" til: „noget af Udvalgene".

spalte1936

Til § 81.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

27) I 1ste Stykke, 2den Linie, ændres „Mænd" til: „Personer".

28) I 2det Stykke, 1ste Linie, udgaar Ordet „Mænd".

Til § 97.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1 :

29) 1 1ste Linie ændres „3" til: „4".

Til § 108.

Af Flertallet under Nr. 2:

30) Nyt 2det Stykke:

„Til Hjælp for Politidirektøren ved Paataale af Straffesager ansættes 9 Politi- fuldmægtige, der skal have de til Ansæt- telse som Politimester nødvendige Kvalifi- kationer og lønnes af Statskassen."

Til § 109.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært Mindretallet under Nr. 1 med Undtagelse af Markvorsen og Pinstrup.

31) 1ste—2det Stykke ændres til: „I øvrigt deles Riget i 55 Politikredse, saaledes som det angives paa den nærværende Lov vedføjede Tavle. Hver Politikreds fore- staaes af en Politimester, der skal have Bolig i Kredsen efter Justitsministerens nærmere Bestemmelse."

Til § 155.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

32) Der tilføjes som nyt 3die Stykke: „Naar Forretningen udføres af een Stæv- ningsmand, kan denne tilkalde endnu en Stævningsmand eller en anden god Mand som Vidne."

Til § 735.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

33) 1ste Punktum udgaar, og i Stedet for indsættes: „Forsvareren beskikkes ved Højesteret, Landsret, Sø- og Handelsretten

Bet. o. Lovf. om Rettens Pleje m. m.

spalte1937

og Københavns Byret af vedkommende Rets Formand, ved Undersøgelsesret og Underret af Dommeren."

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

34) I 2det Stykke, 1ste Punktum, ud- gaar Ordene „ikke Varetægts- fængsel", og i Stedet for tilføjes: „kun fængsles, hvor Omstændighederne og deres Livsførelse i høj Grad taler derfor".

Til § 810.

Af flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

35) Til 1ste Stykke føjes: „Offentlig Gengivelse af, hvad der i dem forhandles, maa ikke finde Sted, medmindre Retten af særlige Grunde har givet sit Samtykke dertil. Overtrædelse heraf straffes med Bøder fra 100 til 1,000 Kr."

Til § 1017.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

36) I 2den Linie ændres „bevidst urig- tige" til: „bevislig urigtige".

spalte1938

Til § 1023.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

37) I 2den Linie ændres „Underrets- dommere" til: „Dommere ved Underret".

Til § 1031.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1 med Undtagelse af Marhvorsen og Pinstrup:

38) Som 2det Stykke tilføjes: „De, som ved denne Lovs Stadfæ- stelse har Beskikkelse som Underretssag- førere, og som inden den 1. Januar 1914 for Justitsministeren har anmeldt at have Bopæl i København eller Københavns Amt, har Ret til — foruden for alle Underretter udenfor København — at give Møde for Kriminal- og Politiretten og Sø- og Handelsretten i alle Sager og for den kongelige Landsover- samt Hof- og Stads- ret i alle 1ste Instans Sager. Denne Be- stemmelse træder i Kraft 8 Dage efter Indrykkelsen i Lovtidenden af en af

Ju- stitsministeren udstedt Bekendtgørelse derom."

Af Flertallet under Nr. 2:

39) Den Lovforslaget vedføjede Tavle over By- og Herredsretskredsene affattes som nedenfor angivet.

Tavle over By- og Herredsretskredsene,

jfr. Lovens § 12.

(Antallet af Indbyggere er angivet efter Folketællingen i 1911).

Sjælland og Møen.

1. Frederiksberg Birk, 97,237 Indb.
  2. Københavns Amts nordre Birk, 44,302 Indb.
  3. Københavns Amts søndre Birk med Amager Birk, 26,718 Indb.
  4. Roskilde Købstad med Ramsø-Tune Herreder samt Lejre Herred, 41,267 Indb.
  5. Køge Købstad, Vallø Birk og Bjeverskov Herred, 17,479 Indb.
  6. Helsingør Købstad med Kronborg østre Birk og Hellebæk Birk samt Hørsholm Birk, 37,576 Indb.
- Udvalgenes Betænkninger m. m. 122
7. Hillerød Købstad med Frederiksborg Birk (undtagen Ølsted Sogn) og Kronborg vestre Birk, 35,989 Indb.
  8. Frederikssund Købstad og Horns Herred med Frederiksværk Købstad og Halsnæs Birk samt Ølsted Sogn af Frederiksborg Birk, 23,604 Indb.
  9. Nykøbing S. Købstad og Dragsholm Birk, 21,155 Indb.
  10. Holbæk Købstad med Merløse-Tudse Herreder, 35,531 Indb.
  11. Kallundborg Købstad med Arts-Skippinge Herreder samt Samsø Birk, 32,260 Indb.
  12. Løve Herred, 15,001 Indb.
  13. Slagelse Købstad med Antvorskov Birk, 23,641 Indb.
  14. Korsør Købstad og Landjurisdiktion med Skelskør Købstad og Vester Flakkebjerg Herred samt Holsteinborg Birk, 27,722 Indb.
  15. Bregentved-Gisselfeld Birk, 20,920 Indb.
  16. Ringsted Købstad og Herred samt Skjoldnæsholm og Svenstrup Birker, 17,795 Indb.
  17. Sorø Købstad, Sorø Birk og Baroniet Holbergs Birk, 19,506 Indb.
  18. Storehedinge Købstad og Stevns-Fakse Herreder, 19,611 Indb.
  19. Næstved Købstad og Tybjerg Herred med Øster Flakkebjerg Herred, 30,231 Indb.
  20. Vordingborg Købstad og Vordingborg søndre Birk med Præstø Købstad og Vordingborg nordre Birk, 31,713 Indb.
  21. Stege Købstad og Møens Herred, 14,535 Indb.

Bornholm.

22. Rønne Købstad med Vester Herred samt Hasle Købstad, Nordre Herred og Ham-
mershus Birk, 24,642 Indb.

23. Neksø Købstad og Sønder Herred, Aakirkeby Købstad med Svaneke Købstad og Øster Herred, samt
Christiansø, 18,243 Indb.

Lolland-Falster.

24. Stubbekøbing Købstad og Stubbekøbing Herred, 12,833 Indb.

25. Nykøbing F. Købstad og Herred med Falster Vester Herred, 27,710 Indb.

26. Sakskøbing Købstad og Musse Herred med Nysted Købstad og Birk, 20,190 Indb.

27. Maribo Købstad og Birk med Rødby Købstad og Fuglse Herred samt Fejø Birk 24,708 Indb.

28. Nakskov Købstad med Lollands Nørre samt Sønder Herreder, 31,384 Indb.

Fyn.

29. Nyborg Købstad med Vinding Herred, 23,985 Indb.

30. Sunds-Gudme Herreder og Lehn Birk, 32,213 Indb.

31. Svendborg Købstad og Thorseng Birk med Ærøskøbing Købstad og Ærø Herred, 28,668 Indb.

32. Rudkøbing Købstad og Langelands Herreder, 21,086 Indb.

33. Faaborg Købstad og Salling Herred med Muckadell, Holstenshus og Brahetrolle-
borg Birker, 30,655 Indb.

34. Odense Købstad med Odense Skt. Hans Sogns Landdistrikt af Odense Herred, 46,595 Indb.

35. Odense Herred (undtagen Odense Skt. Hans Sogns Landdistrikt) med Nørre Søby, Nørre Lyndelse, Sønder
Næraa og Højby Sogne af Aasum Herred, 23,572 Indb.

36. Kerteminde Købstad og Hindsholm Herred med Bjerger-Aasum Herreder (und-
tagen de 4 under Nr. 35 angivne Sogne af Aasum Herred), 18,113 Indb.

37. Bogense Købstad og Skovby Herred med Lunde-Skam Herreder og Grevskabet Roepstorffs Birk, 27,401
Indb.

38. Assens Købstad og Baag Herred, med Kerte, Bariøse, Sandager og Tanderup Sogne af Wedellsborg Birk,
25,095 Indb.

39. Middelfart Købstad og Vends Herred med Resten af Wedellsborg Birk, 25,796 Indb.

Jylland.

40. Fredericia Købstad med Elbo, Brusk og Holmans Herreder, 28,757 Indb. 41. Kolding Købstad med Kolding
Herred samt Jerlev, Andst og Slaugs Herreder, 54,913 Indb.

42. Vejle Købstad med Nørvang-Tørrild Herreder, 53,458 Indb.

43. Hatting Herred med Bjerre Herred, 21,947 Indb.

44. Horsens Købstad, 23,843 Indb.

45. Voer og Nim Herreder samt Stensballegaard Birk, 19,106 Indb.

46. Tyrsting og Vrads Herreder, 15,525 Indb.

47. Silkeborg Købstad og Silkeborg Birk med Lysgaard og Hids samt en Del af Hovlbjerg Herred, 42,885 Indb.

48. Skanderborg Købstad samt Hjlemslev-Gjern Herreder, 16,147 Indb.

49. Hads Herred, 14,388 Indb.

50. Aarhus Købstad, 61,755 Indb.

51. Ning Herred med Hasle, Vester Lisbjerg, Framlev og Sabro Herreder 32,763 Indb.
52. Frijsenborg-Faurskov Birk, 17,139 Indb.
53. Grenaa Købstad samt Nørre og en Del af Sønder Herred, 20,164 Indb.
54. Ebeltoft Købstad samt Mols Herred og en Del af Sønder Herred, 13,519 Indb.
55. Rougsø og en Del af Sønderhald Herred med Øster Lisbjerg og en Del af Sønderhald Herred, 34,017 Indb.
56. Randers Købstad med Nørhald, Støvring og Galten Herreder, 43,682 Indb.
57. Mariager Købstad samt Gjerlev-Onsild Herreder (undtagen Vester-Tørslev, Glenstrup, Sønder-Onsild, Nørre-Onsild, Hvornum, Snæbum og Skjellerup Sogne), 12,989 Indb.
58. Hobro Købstad, Gislum og Rinds Herreder med de 7 under Nr. 57 nævnte Sogne af Gjerlev-Onsild Herreder, 29,689 Indb.
59. Hellum-Hindsted Herreder, 23,984 Indb.
60. Løgstør Købstad samt Aars-Slet Herreder, 18,282 Indb.
61. Nibe Købstad og Hornum Herred, 16,336 Indb.
62. Aalborg Købstad, 33,449 Indb.
63. Aalborg Birk og Fieskum Herred, 16,829 Indb.
64. Nørresundby Købstad og Kjær Herred med Hvetbo Herred, 34,536 Indb.
65. Sæby Købstad og Dronninglund Herred, 26,990 Indb.
66. Frederikshavn Købstad og Horns Herred med Skagen Købstad, 27,896 Indb.
67. Læsø Birk, 2,909 Indb.
68. Hjørring Købstad og Vennebjerg Herred med Børglum Herred. 52,780 Indb.
69. Øster og Vester Han Herreder, 19,000 Indb.
70. Thisted Købstad og Hillerslev-Hundborg Herreder, 24,516 Indb.
71. Hassing-Refs Herreder, 18,702 Indb.
72. Nykøbing M. Købstad og Morsø Herreder. 24,270 Indb.
73. Skive Købstad og Sallinglands Herreder, 29,566 Indb.
74. Viborg Købstad med Fjends-Nørlyng og Middelsom-Sønderlyng Herreder, 46,716 Indb.
75. Herning Købstad og Hammerum Herred, 31,601 Indb.
76. Holstebro Købstad samt Hjerm-Ginding Herreder, 36,813 Indb.
77. Lemvig Købstad samt Skodborg-Vandfuld Herreder, 22,938 Indb.
78. Ringkøbing Købstad samt Ulvborg-Hind Herreder, 21,060 Indb.
79. Bølling-Nørre Herreder, 18,447 Indb.
80. Varde Købstad og Landjurisdiktion med Øster og Vester Herreder, 32,240 Indb.
81. Esbjerg Købstad, Skads Herred samt Fanø Birk, 29,150 Indb.
82. Ribe Købstad med Ribe Herred, 14,152 Indb.
83. Gjørding-Malt Herreder, 18,385 Indb.

Af Flertallet under Nr. 2:

40) Der vedføjes Loven en Tavle over Politikredsene, som nedenfor angivet.

Tavle over Politikredsene,

jfr. Lovens § 109.

Sjælland og Møen.

1. Frederiksberg Birk.
2. Københavns Amts nordre Birk.
3. Københavns Amts søndre Birk med Amager Birk.
4. Roskilde Købstad med Ramsø-Tune Herreder samt Lejre Herred.
5. Køge Købstad, Vallø Birk og Bjeverskov Herred med Bregentved-Gisselfeld Birk samt Storehedinge Købstad og Stevns-Fakse Herreder.
6. Helsingør Købstad med Kronborg østre Birk og Hellebæk Birk samt Hørsholm Birk.
7. Hillerød Købstad med Frederiksborg Birk (undtagen Ølsted Sogn) og Kronborg vestre Birk.
8. Frederikssund Købstad og Horns Herred med Frederiksværk Købstad og Halsnæs Birk.
9. Holbæk Købstad og Merløse-Tudse Herreder samt Nykøbing S. Købstad og Drags- holm Birk.
10. Kallundborg Købstad. Arts-Skipinge Herreder, Løve Herred samt Samsø Birk.
11. Slagelse Købstad, Antvorskov Birk, Korsør Købstad og Landjurisdiktion, Skelskør Købstad, Vester Flakkebjerg Herred og Holsteinborg Birk.
12. Ringsted Købstad, Skjoldnæsholm og Svenstrup Birker, Sorø Købstad, Sorø Birk og Baroniet Holbergs Birk.
13. Næstved Købstad og Tybjerg Herred med Øster Flakkebjerg Herred.
14. Vordingborg Købstad, Vordingborg søndre Birk, Præstø Købstad, Vordingborg nordre Birk, Stege Købstad og Møens Herred.

Bornholm.

15. Rønne Købstad, Vester Herred, Hasle Købstad, Nordre Herred, Hammershus Birk, Svaneke Købstad, Øster Herred, Christiansø, Neksø Købstad, Sønder Herred samt Aakirkeby Købstad.

Lolland-Falster.

16. Nykøbing F. Købstad og Herred, Stubbekøbing Købstad og Herred samt Falster Vester Herred.
17. Sakskøbing Købstad, Musse Herred, Nysted Købstad og Birk, Maribo Købstad og Birk, Rødby Købstad og Fuglse Herred samt Fejø Birk.
18. Nakskov Købstad med Lollands Nørre samt Sønder Herreder.

Fyn.

19. Nyborg Købstad, Vinding Herred, Kerteminde Købstad og Hindsholm Herred med Bjerge-Aasum Herreder (undtagen Nørre Søby, Nørre Lyndelse, Sønder Næraa og Højby Sogne).
20. Sunds-Gudme Herreder og Lehn Birk.
21. Svendborg Købstad og Thorseng Birk, Ærøskøbing Købstad og Ærø Herred, Rudkøbing Købstad og Langelands Herreder.
22. Faaborg Købstad, Salling Herred, Muckadell, Holstenshus og Brahetrolle- borg Birker.

23. Odense Købstad med Odense Skt, Hans Sogns Landdistrikt.
  24. Odense Herred (undtagen Odense Skt. Hans Sogns Landdistrikt), med de 4 under Nr. 19 angivne Sogne af Aasum Herred, Bogense Købstad, Skovby Herred, Lunde-Skam Herreder og Grevskabet Roepstorffs Birk.
  25. Assens Købstad, Baag Herred, Wedellsborg Birk, Middelfart Købstad og Vends Herred.
- Jylland.
26. Fredericia Købstad, Elbo, Brusk og Holmans Herreder.
  27. Kolding Købstad, Kolding Herred, Jerlev, Andst og Slaugs Herreder.
  28. Vejle Købstad med Nørvang-Tørrild Herreder.
  29. Horsens Købstad, Hatting og Bjerre Herreder.
  30. Voer og Nim Herreder samt Stensballegaard Birk med Tyrsting og Vrads Herreder.
  31. Silkeborg Købstad. Silkeborg Birk, Lysgaard og Hids samt en Del af Hovlbjerg Herred, Skanderborg Købstad og Hjlemslev-Gjern Herreder.
  32. Hasle, Vester Lisbjerg, Framlev og Sabro Herreder, Frijsenborg-Faurskov Birk, Ning Herred og Hads Herred.
  33. Aarhus Købstad.
  34. Grenaa Købstad samt Nørre Herred og en Del af Sønder Herred med Ebeltoft Købstad samt Mols Herred og en Del af Sønder Herred.^
  35. Rougsø og en Del af Sønderhald Herred med Øster Lisbjerg og en Del af Sønderhald Herred.
  36. Randers Købstad, Nørhald, Støvring og Galten Herreder.
  37. Mariager Købstad, Gjerlev-Onsild Herreder (undtagen Vester-Tørslev, Glenstrup, Sønder-Onsild, Nørre-Onsild, Hvornum, Snæbum og Skjellerup Sogne) samt Helsum-Hindsted Herreder.
  38. Hobro Købstad, Gislum og Rinds Herreder samt de 7 under Nr. 37 nævnte Sogne af Gjerlev-Onsild Herreder.
  39. Løgstør Købstad, Aars-Slet Herreder, Nibe Købstad og Hornum Herred.
  40. Aalborg Købstad, Aalborg Birk og Fieskum Herred.
  41. Nørresundby Købstad, Kjær Herred og Hvetbo Herred.
  42. Sæby Købstad og Dronninglund Herred.^
  43. Frederikshavn Købstad, Horns Herred, Skagen Købstad og Læsø Birk.
  44. Hjørring Købstad, Vennebjerg Herred og Børglum Herred.
  45. Thisted Købstad, Hillerslev-Hundborg Herreder, samt Øster og Vester Han Herreder.
  46. Hassing-Refs Herreder.
  47. Nykøbing M. Købstad, Morsø Herreder, Skive Købstad og Sallinglands Herreder.
  48. Viborg Købstad, Fjends-Nørlyng og Middelsom-Sønderlyng Herreder.
  49. Herning Købstad og Hammerum Herred.
  50. Holstebro Købstad og Hjerm-Ginding Herreder.
  51. Lemvig Købstad og Skodborg-Vandfuld Herreder.
  52. Ringkøbing Købstad, Ulvborg-Hind Herreder og Bølling-Nørre Herreder.
  53. Varde Købstad og Landjurisdiktion samt Øster og Vester Herreder.
  54. Esbjerg Købstad, Skads Herred og Fanø Birk.

Til B. 45. Forslag til Lov om Udgif-terne i Strafferetsplejen.

Til § 1.

Af et Mindretal (Laust Jensen, Lillelund, Markvorsen, Emil Petersen, Pinstrup og L. Rasmussen):

Principal:

- 1) I Litra „a" sættes Punktum efter „København", og Resten af dette Litra dugaar.
- 2) I Litra „b" sættes Punktum efter Ordet „Retter", og Resten af dette Litra udgaar.

Til E. 46. Forslag til Lønningslov for forskellige af de i Lov om Rettens Pleje omhandlede Embeds- og Bestillingsmænd.

1) Til Lovforslagets Tekst:

Af et Mindretal (Laust Jensen, Lillelund, Markvorsen, Emil Petersen, Pinstrup og L. Rasmussen):

Principal: Lovforslaget affattes saaledes:

„Forslag til Lønningslov for forskellige af de i Lov om Rettens Pleje omhandlede Einheds- og Bestil- lingsmænd.

§ 1.

Der tillægges de ved de kollegiale Retter ansatte Dommere følgende Løn- ninger :

Formanden i Højesteret: 12,000 Kr. De øvrige Højesteretsdommere: 9,000 Kr.

De tvende Formænd i Landsretterne og Formanden i Sø- og Handelsretten i København: samme Lønning som Højeste- retsdommerne.

De øvrige Landsdommere: 6,000 Kr., stigende hvert 4de Aar med 500 Kr. ind- til 8,000 Kr.

Formanden i Københavns Byret: 7,000 Kr., stigende hvert 4de Aar med 500 Kr. indtil 9,000 Kr.

De øvrige Byretsdommere: 5,000 Kr., stigende hvert 4de Aar med 500 Kr. ind- til 7,000 Kr.

Næstformanden i Sø- og Handelsretten i København: 5,000 Kr., stigende hvert 4de Aar med 500 Kr. indtil 7,000 Kr.

De i Henhold til § 7 i Lov om Rettens Pleje blandt Landsdommerne beskikkede Formænd lønnes med en Tillægsløn af 1,000 Kr. aarlig. Denne Tillægsløn kommer ikke i Betragtning ved Pensionsbe- regningen.

§ 2.

Justitssekretærene samt Pante- og Brevskriveren ved Københavns Byret lønnes med 4,000 Kr., stigende hvert 4de Aar med 500 Kr. indtil 5,500 Kr.

§ 3.

Der tillægges Fuldmægtigene ved de kollegiale Retter følgende aarlige Løn- ninger :

De tvende Fuldmægtige i Højesteret, der fører Voterings-Protokollerne, hver 3,000 Kr., stigende hvert 4de Aar med 400 Kr. indtil 4,200 Kr., og alle øvrige Fuldmæg- tige ved de kollegiale Retter 2,400 Kr., stigende hvert 4de Aar med 300 Kr. ind- til 3,300 Kr.

2 Fuldmægtige ved Østre Landsret, 1 Fuldmægtig ved Vestre Landsret, 1 Fuld- mægtig ved Sø- og Handelsretten og 9 Fuld- mægtige ved Københavns Byret, deriblandt de to Fuldmægtige, der benævnes Under- fogder, oppebærer desuden som Ekspedi- tionssekretærer hver et Tillæg af 600 Kr. aarlig, der ikke medtages ved Pensionsbe- regningen.

§ 4.

Assistenter lønnes med 1,200 Kr. aar- lig, stigende hvert 2det Aar med 200 Kr. indtil 2,200 Kr.

Skrivere med fast Lønning lønnes med 1,000 Kr., stigende hvert 2det Aar med 100 Kr. indtil 1,900 Kr.

Bude lønnes med 1,000 Kr. aarlig, stigende hvert 2det Aar med 100 Kr. ind- til 1,800 Kr., samt 100 Kr. aarlig til Uni- form.

§ 5.

Af Statskassen godskrives der de i § 4 nævnte Bestillingsmænd, dog ikke før det fyldte 25de Aar, et til 5 pCt. af Lønnin- gen svarende Beløb, der med Rente og Rentes Rente til 4 pCt. aarlig anvendes til Forsørgelse af Bestillingsmanden selv. Det saaledes opsparede Beløb inddrages til Fordel for Statskassen, naar den paa-

gældende bliver pensionsberettiget, eller

spalte1951

naar han inden dette Tidspunkt afskediges af en ham tilregnelig Aarsag eller frivillig udtræder af Statstjenesten eller dør; dog kan der i sidste Tilfælde, saafremt han efterlader sig umyndige Børn, af det opsparede Beløb tilstaaes disse en Understøttelse indtil deres fyldte 18de Aar. Saafremt Bestillingsmanden er gift, afkortes der 5 pCt. i hans Lønning for at anvendes til Enkeforsørgelse. Hel eller delvis Fritagelse for denne Afkortning kan dog finde Sted, naar det for Finansministeren godtgøres, at der paa anden betryggende Maade er sikret Enken for Livstid en aarlig Indtægt. Anvendes det afkortede Beløb til at sikre Enken Overlevelsere i den af Staten garanterede Forsikringsanstalt, skal Tegning af saadan Overlevelsere finde Sted under samme Vilkaar. som ifølge Lov af 5. Januar 1851 er gældende for de af Embedsmænd folderes Enker tegnede Overlevelsere.

Finansministeren fastsætter de nærmere Regler med Hensyn til Gennemførelsen af de foranstaaende Bestemmelser.

§ 6.

De i § 4 nævnte Bestillingsmænd opnaar Pensionsret efter Reglerne i Pensionsloven af 24 Februar 1858, naar de efter det fyldte 25de Aar har tilbagelagt en Tjenestetid af 10 Aar, saaledes at den pensionsgivende Tjenestetid regnes fra dette Tidspunkt. Den af en saadan Bestillingsmand opnaaede pensionsgivende Tjenestetid kommer ham til gode, naar han gaar over i pensionsberettiget Embede. De her givne Bestemmelser gælder ogsaa for de alt ansatte Bestillingsmænd saavel som for dem, der har været Bestillingsmænd, men er gaaet over i pensionsberettiget Embede. Reglerne i Pensionsloven af 24. Februar 1858 kommer ligeledes til Anvendelse paa de pensionsberettigede Bestillingsmænds efterladte, dog at Børneunderstøttelsernes Beløb indenfor de i Pensionsloven givne Rammer fastsættes af Finansministeren.

Naar en pensioneret Embeds- eller Bestillingsmand ansættes i en af de Stillinger, der er nævnte i § 4, kommer de i nærværende og foregaaende Paragraffer indeholdte Bestemmelser ikke ham og hans efterladte til gode, men han beholder sin Pension ubeskaaren.

§ 7.

Ansættes en Embeds- eller Bestillingsmand i en af de i denne Lov omhandlede

spalte1952

Stillinger, der lønnes paa samme Maade som hans tidligere Stilling, medregnes ogsaa udenfor de i Lov om Embeds- og Bestillingsmænds Lønningsforhold m. m. af 26. Marts 1870 § 4 nævnte Tilfælde hans Tjenestetid i denne sidste Stilling ved Beregningen af Alderstillæg i den nye Stilling.

Lønnes den nye Stilling efter en højere Skala (med en højere Slutningsløn), kommer han straks op paa det Lønningstrin, som er nærmest højere end den af ham i den tidligere Stilling sidst oppebaarne Lønning, for saa vidt ikke Regelen i Lov 26. Marts 1870 § 4 medfører, at han har Krav paa en højere Lønning.

Ved Anvendelsen af den i forrige Stykke givne Regel medregnes i paagældende Tilfælde til den tidligere oppebaarne Lønning det i § 3 ommeldte Ekspeditionssekretær-Honorar, men ikke de i Slutningen af § 1 nævnte Tillægslønninger.

Saafremt nogen af de Embeds- eller Bestillingsmænd, der beklæder en af de Stillinger, for hvilke Lønningen er fastsat ved nærværende Lov, af Helbredshensyn eller paa Grund af anden ham uforskyldt Omstændighed maa overgaa til en anden statslønnede Stilling med lavere Begyndelsesløn, kan Justitsministeren som

personligt Tillæg tilstaa ham Forskellen mellem den af ham i den tidligere Stilling oppebaarne og den med den nye Stilling forbundne Løn.

§ 8.

Embeds- og Bestillingsmænd ved de kollegiale Retter tilkommer der, naar de i Embeds- eller Bestillings Medfør gør Rejser, og Rejsen medfører deres Fraværelse fra Hjemmet et helt Døgn, Dagpenge efter følgende Regler: Dommere 10 Kr., Justitssekretærer, Fuldmægtige og Assistenten 8 Kr., Skrivere og Bude 6 Kr. og for en enkelt Dag med mindst 8 Timers Fraværelse fra Hjemmet henholdsvis 5 Kr., 4 Kr. og 3 Kr.

Endvidere tilkommer der dem Befordringsgodtgørelse, naar de gør Rejser til Steder, der ligger over 2 Kilometer fra den By, i hvilken vedkommende Ret har sit Sæde. Nærmere Regler angaaende Beskaffenheden af den Befordring, der kan benyttes, samt angaaende Regnskabsaflægelse for Befordringsvederlaget kan fastsættes ved Anordning.

§ 9.

De Beløb, der i øvrigt er fornødne til Medhjælp og Kontorfornødenheder for

Bet. o. Lovf. om Rettens Pleje m. m.

spalte1953
----

de kollegiale Retter, fastsættes til en samlet Sum for hver af disse ved de aarlige Finanslove.

§ 10.

Ved Beregningen af Alderstillæg for dem, der ved Lovens Ikrafttræden er ansatte i eller ved de nuværende kollegiale Retter og under den nye Ordning forbliver i samme Stilling eller gaar over i tilsvarende Stilling i eller ved de kollegiale Retter, medregnes den Tjenestetid, de ved Overgangen har i deres tidligere Stilling.

Ved Afgørelsen af, hvilke Stillinger der i saa Henseende svarer til hinanden, iagttages følgende Regler:

Stillingen som Justitiarius i Lands- over- samt Hof- og Stadsretten eller i Landsoverretten i Viborg eller i Kriminal- og Politiretten og som Formand i Sø- og Handelsretten regnes lig med Stillingen som Højesteretsdommer og som Formand i en af Landsretterne eller i Københavns Byret. Derhos regnes Stillingen som Assessor i Landsover- samt Hof- og Stadsretten eller i Landsoverretten i Viborg eller i Kriminal- og Politiretten lig med Stillingen som Landsdommer, Næstformand i Sø- og Handelsretten eller Byretsdommer. Fremdeles regnes Stillingen som Kontorchef under Landsover- samt Hof- og Stadsretten lig med Stillingen som Justitssekretær, Stillingen som ældste Assistent ved Højesteret, Underfoged, Fuldmægtig ved Landsoverretten i Viborg, Assistent ved Landsover- samt Hof- og Stadsretten, Protokolfører ved Kriminal- og Politiretten eller som en af de to ældste Assistenten ved Sø- og Handelsretten lig med Stillingen som Fuldmægtig ved de nye kollegiale Retter, og anden Assistent-Stilling saavel som Kopist-Stilling ved de nuværende kollegiale Retter lig med Stillingen som Assistent ved de nye kollegiale Retter.

§ 11.

Saafrømt nogen Embeds- eller Bestil- lingsmand ved de kollegiale Better ved Retsplejelovens Ikrafttræden oppebærer et større Beløb i Løn, end der efter de for- anstaaende Regler vil tilkomme ham i hans nye Stilling, godtgøres Forskellen ham som personligt Tillæg, indtil den ud- lignes ved Opnaelsen af Alderstillæg.

De ved Lovens Ikrafttræden ansatte Højesteretsassessorer, der under den nye Ordning forbliver i denne Stilling, har Adgang til i 1 Maaned fra det nævnte Tidspunkt ved en til Justitsministeriet af-

spalte1954

given skriftlig Erklæring at begære deres Lønning beregnet efter de nugældende Regler i Stedet for efter Bestemmelserne i denne Lov. Det samme skal gælde for dem, der ved Lovens Ikrafttræden er an- satte som Justitiarius i en af de to Over- retter eller i Kriminal- og Politiretten og som Formand i Sø- og Handelsretten, for saa vidt de under den nye Ordning gaar over i en tilsvarende Stilling som For- mand i en kollegial Ret.

§ 12.

De i Lov om Rettens Pleje § 22, 2det Stykke, omhandlede Politimestre løn- nes hver med 5,000 Kr., stigende hvert 4de Aar med 500 Kr. indtil 7,000 Kr. Kontorholdsvederlaget for disse Embeder fastsættes foreløbig af Justitsministeren, indtil Fastsættelse kan ske ved Finanslo- ven. Justitsministeren kan ligeledes be- stemme, indtil Fastsættelse kan ske ved Finansloven, hvilken Nedsættelse i Kon- torholdsvederlaget for de paagældende Dommerembeder der skal indtræde, naar den i Lov om Rettens Pleje fastsatte For- deling af Forretningerne er traadt i Kraft.

§ 13.

Denne Lov træder i Kraft samtidig med Lov om Rettens Pleje."

Til § 6.

Af et Flertal (Borgbjerg, Alfred Christen- sen, Ellinger, J. Fog-Petersen, Valdemar Jensen, Jessen, Mortensen, Hans Nielsen [Viborg A. 1. V.] og Niels Petersen) samt subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

2) I Linie 4 ændres „500" til: „400" og „4,000" til: „4,200".

Til § 7.

Af Flertallet under Nr. 2:

3) Som 3die Stykke tilføjes: „De i Lov om Rettens Pleje § 108, 2det Stk., omhandlede Medhjælpere ved Paatalemyndigheden i København lønnes med 3,000 Kr. aarlig, stigende hvert 4de Aar med 400 Kr. indtil 4,200 Kr.“

Til § 9.

Af Flertallet under Nr. 2:

4) I Linie 4 ændres „5,000“ til: „5,500“.

Udvalgenes Betænkninger m. m. 123

spalte1955

Til § 20.

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

5) 2det Stykke affattes saaledes: „Ingen af de i §§ 1 og 5 nævnte

spalte1956

Embedsmænd kan indehave nogen ind- tægtgivende fast Virksomhed udenfor deres egentlige Embede uden Tilladelse af et af de fem Retsformænd dannet Raad, og dette giver Justitsministeriet Indberetning om saadanne Tilladelser.“

Af Flertallet under Nr. 2 og subsidiært af Mindretallet under Nr. 1:

7) De Loven vedføjede Tavler A.—D. affattes som nedenfor angivet:

Tavle A.

(Dommere i 1ste Lønningsklasse).

Sjælland.

1. Dommeren i Frederiksberg Birk (borgerlige Sager).
2. — i Frederiksberg Birk (Straffesager).
3. — i Københavns Amts nordre Birk (borgerlige Sager).
4. — i Københavns Amts nordre Birk (Straffesager).

5. — i Københavns Amts søndre Birk m. m.

6. — i Roskilde Købstad m. m. (borgerlige Sager).

7. — i Helsingør Købstad m. m.

8. — i Hillerød Købstad m. m.

9. — i Frederikssund Købstad m. m.

10. — i Holbæk Købstad m. m.

11. — i Kalundborg Købstad m. m.

12. — i Slagelse Købstad m. m.

13. — i Korsør Købstad m. m.

14. — i Næstved Købstad m. m.

15. — i Vordingborg Købstad m. m.

Bornholm.

16. Dommeren i Rønne Købstad m. m.

Lolland—Falster.

17. Dommeren i Nykøbing F. Købstad m. m.

18. — i Maribo Købstad m. m.

19. — i Nakskov Købstad m. m.

Fyn.

20. Dommeren i Nyborg Købstad m. m.

21. — i Sunds-Grudme Herreder og Lehn Birk.

22. — i Svendborg Købstad m. m.

23. — i Faaborg Købstad m. m.

24. — i Odense Købstad m. m. (borgerlige Sager).

25. — i Bogense Købstad m. m.

26. — i Assens Købstad m. m.

27. — i Middelfart Købstad m. m.

Jylland.

28. Dommeren i Fredericia Købstad m. m.

29. — i Kolding Købstad m. m. (borgerlige Sager).

30. — i Kolding Købstad m. m. (Straffesager).

31. — i Vejle Købstad m. m. (borgerlige Sager).

32. — i Vejle Købstad m. m. (Straffesager).

33. — i Horsens Købstad.

34. — i Silkeborg Købstad m. m. (borgerlige Sager).

35. — i Silkeborg Købstad m. m. (Straffesager).

36. — i Aarhus Købstad (borgerlige Sager).

1913/1914: Betænkning (Folketinget),

37. — i Aarhus Købstad (Straffesager).
38. — i Ning Herred m. m.
39. — i Rougsø m. fl. Herreder.
40. — i Randers Købstad m. m. (borgerlige Sager).
41. — i Randers Købstad m. m. (Straffesager).
42. — i Hobro Købstad m. m.
43. — i Aalborg Købstad.
44. — i Nørresundby Købstad m. m.
45. — i Sæby Købstad m. m.
46. — i Frederikshavn Købstad m. m.
47. — i Hjørring Købstad m. m. (borgerlige Sager).
48. — i Hjørring Købstad m. m. (Straffesager).
49. — i Øster og Vester Han Herreder.
50. — i Thisted Købstad m. m.
51. — i Nykøbing M. Købstad m. m.
52. — i Skive Købstad m. m.
53. — i Viborg Købstad m. m. (borgerlige Sager).
54. — i Viborg Købstad m. m. (Straffesager).
55. — i Herning Købstad m. m.
56. — i Holstebro Købstad m. m.
57. — i Ringkøbing Købstad m. m.
58. — i Varde Købstad m. m.
59. — i Esbjerg Købstad m. m.

Tavle B.

(Dommere i 2den Lønningsklasse).

Sjælland og Møen,

1. Dommeren i Roskilde Købstad m. m. (Straffesager).
2. — i Køge Købstad m. m.
3. — i Nykøbing S. Købstad m. m.
4. — i Løve Herred.
5. — i Bregentved-Gissselfeld Birk.

6. — i Ringsted Købstad m. m.

7. — i Sorø Købstad m. m.

8. — i Storehedinge Købstad m, m.

9. — i Stege Købstad m. m.

Bornholm.

10. Dommeren i Neksø Købstad m. m.

Lolland—Falster.

11. Dommeren i Stubbekøbing Købstad m. m.

12. — i Sakskøbing Købstad m. m.

Fyn.

13. Dommeren i Rudkøbing Købstad m. m.

14. — i Odense Købstad m. m. (Straffesager).

15. — i Odense Herred m. m.

16. — i Kerteminde Købstad m. m.

Jylland.

17. Dommeren i Hatting Herred m. m.

18. — i Voer og Nim Herreder m. m.

19. — i Tyrsting og Vrads Herreder.

20. — i Skanderborg Købstad m. m.

21. — i Hads Herred.

22. — i Frijsenborg-Faurskov Birk.

23. — i Grenaa Købstad m. m.

24. — i Ebeltoft Købstad m. m.

25. — i Mariager Købstad m. m.

26. — i Helligum-Hindsted Herreder.

27. — i Løgstør Købstad m. m.

28. — i Nibe Købstad m. m.

29. — i Aalborg Birk m. m.

30. Dommeren i Læsø Birk.

31. — i Hassing-Refs Herreder.

32. — i Lemvig Købstad m. m.

33. — i Bølling-Nørre Herreder.

34. — i Ribe Købstad m. m.

35. — i Gjørding-Malt Herreder.

Tavle C.

(Politimestre i 1ste Lønningsklasse).

Sjælland og Møen,

1. Politimesteren i Frederiksberg Birk.

2. — i Københavns Amts nordre Birk.

3. — i Roskilde Købstad m. m.

4. — i Køge Købstad m. m.

5. — i Helsingør Købstad m. m.

6. — i Hillerød Købstad m. m.

7. — i Holbæk Købstad m. m.

8. — i Kalundborg Købstad m. m.

9. — i Slagelse Købstad m. m.

10. — i Ringsted Købstad m. m.

11. — i Vordingborg Købstad m. m.

Bornholm.

12. Politimesteren i Rønne Købstad m. m.

Lolland-Falster.

13. Politimesteren i Nykøbing F. Købstad m. m.

14. — i Sakskøbing Købstad m. m.

15. — i Nakskov Købstad m. m.

Fyn.

16. Politimesteren i Nyborg Købstad m. m.

17. — i Svendborg Købstad m. m.

18. — i Odense Købstad m. m.

19. — i Odense Herred m. m.

20. — i Assens Købstad m. m.

Jylland.

21. Politimesteren i Kolding Købstad m. m.

22. — i Vejle Købstad m. m.

23. — i Horsens Købstad m. m.

24. — i Voer og Nim Herreder m. m.

25. — i Silkeborg Købstad m. m.

26. — i Hasle m. fl. Herreder m. m.

27. — i Aarhus Købstad.
28. — i Randers Købstad m. m.
29. — i Mariager Købstad m. m.
30. — i Løgstør Købstad m. m.
31. — i Aalborg Købstad m. m.
32. — i Nørresundby Købstad m. m.
33. — i Frederikshavn Købstad m. m.
34. — i Hjørring Købstad m. m.
35. — i Thisted Købstad m. m.
36. — i Nykøbing M. Købstad m. m.
37. — i Viborg Købstad m. m.
38. — i Holstebro Købstad m. m.
39. — i Ringkøbing Købstad m. m.
40. — i Esbjerg Købstad m. m.
41. — i Ribe Købstad m. m.

Tavle D.

(Politimestre i 2den Lønningsklasse).

Sjælland.

1. Politimesteren i Københavns Amts søndre Birk m. m.
2. — i Frederikssund Købstad m. m.
3. — i Næstved Købstad m. m.

Fyn.

4. Politimesteren i Sunds-Gudme Herreder.
5. — i Faaborg Købstad m. m.

Jylland.

6. Politimesteren i Fredericia Købstad m. m.
7. — i Grenaa Købstad m. m.
8. — i Rougsø m. fl. Herreder.
9. — i Hobro Købstad m. m.
10. — i Sæby Købstad m. m.
11. — i Hassing-Refs Herreder.

12. — i Herning Købstad m. m.

13. — i Lemvig Købstad m. m.

14. — i Varde Købstad m. m.

Til F. 49. Forslag til midlertidig Loy om offentlige Auktioner, (ler ikke ere Tvangsauktioner.

Til Lovforslagets Tekst.

Af Udvalget:

Lovforslagets 2det Stykke udgaar.

Borgbjerg. Alfred Christensen, Formand. Ellinger. J. Fog=Petersen. Laust Jensen. Valdemar Jensen. Jessen, Sekretær og Ordfører. Lillelund. Markvorsen. Mortensen. Hans Nielsen (Viborg A. 1. V.). Emil Petersen. Niels Petersen. Pinstrup. L. Rasmussen (Ribe A. 4. V.).

Bilag 1.

Justitsministeriet.

København, den 2. Marts 1914.

I Skrivelse af 18. f. M. har Folketingets Retsplejeudvalg udbedt sig Op-lysning om, hvorvidt, hvorledes og med hvilken omtrentlig Bekostning Anklage- princippet kan indføres i Retsplejeloven af 1909 uden samtidig Adskillelse af Domsmagten fra Administrationen, idet Udvalget derhos har udtalt Ønsket om fra speciel sagkyndig Side at have en Udtalelse angaaende Betydning og Værdi af en saadan Ordning sammenlignet med den tidligere vedtagne og med den nu foreslaaede.

Foranlediget heraf skal Justitsministeriet udtale følgende:

Indførelsen af Anklageprincippet, det vil sige det Princip, ifølge hvilket Ledelsen af og Ansvar for den kriminelle Undersøgelse overføres fra Domme- ren til Anklageren, vil, hvorledes Forholdet end ordnes, nødvendig gøre Oprettel- sen af en særegen fra Domstolene adskilt og af disse uafhængig, offentlig Anklagemyndighed, jfr. Forslagets § 99, hvorefter de offentlige Anklagere er Rigs- anklageren, Overanklagerne samt de til disses Bistand beskikkede Mænd.

Naar man staar overfor at indføre Anklageprincippet og overfor det Spørgsmaal, hvorledes Anklagemyndigheden nærmere skal udformes, maa man ikke tabe af Syne, at Indførelsen kan rumme en alvorlig Fare for Retssikker- heden, saafremt de Myndigheder, i hvis Haand Anklagerhvervet lægges, ikke viser sig deres Opgave fuldt ud voksen. Det vil være nødvendigt, at disse Myndig- heder ikke alene er i Besiddelse af Egenskaber, som yder Garanti for juridisk og teknisk Dygtighed i den her omhandlede Retning, men de maa ogsaa være saaledes organiserede, at der kan ventes den størst mulige Kraft og Energi i Hvervets Udførelse. Dette forudsætter atter, at Hvervet henlægges til Myndig- heder, der kan ventes at ville koncentrere deres væsentlige Interesse om denne særlige Opgave, og som er undergivne en fast Organisation. Men det er almin- delig erkendt, at ogsaa Hensynet til sigtede kræver en stærk og uafhængig An- klagemagt; thi jo mere denne Magt viser sig sin Opgave voksen, des mere vil Domstolene forblive i deres naturlige Rolle, medens Dommerne, naar Anklage- magten er svag, let af Hensynet til Sagens tilbørlige Oplysning drives til en Virksomhed, der burde være udelukket samtidig med Afskaffelsen af det inkvisi- toriske Princip.

Med andre Ord, en svag Anklagemagt vil trods alle Lovudtalelser i mod- sat Retning uundgaaelig bringe Inkvisitionsprincippet paa ny til Magten i en eller anden Skikkelse, hvis man da ikke skal havne i fuldstændig Retsusikkerhed. Selv i et Lovforslag, der saa konsekvent indfører Anklageprincippet som det nu fremsatte, er det nødvendigt at give Dommeren en vis Adgang til under For- undersøgelsen uden Begæring af Parterne at foretage Retshandlinger (jfr. § 819, 2det Stykke), og der er saaledes aabnet Mulighed for, at Dommeren i Tilfælde af, at Anklagemyndigheden ikke viser sig sin Opgave voksen, overtager Hoved- rollen og dermed Hovedansvaret med Hensyn til Bevismaterialets Tilvejebringelse. Det vilde imidlertid være upraktisk og alt for bekosteligt, om man vilde organisere den offentlige Anklagemyndighed med det Formaal for Øje, at den ved sine egne Kræfter skulde være i Stand til at udføre alle de Funktioner, som i og for sig henhører under dens Opgave. Det gælder blot om, at man ved Organisatio- nen af den Hjælp, som det er fornødent at yde Anklagemyndigheden til Vare- tagelse af dens Opgave, lader de ovenfor udviklede Grundsætninger om Anklage- magtens Uafhængighed og Styrke være de afgørende.

Ud fra disse Principper er man i det fremsatte Lovforslag i Overens- stemmelse med, hvad der har været Tilfældet i alle de af de skiftende Regeringer tidligere fremsatte Lovforslag, i hvilke Anklageprincippet har været indført, gaaet

Bilag til Bet. o. Lovf. om Rettens Pleje m. m.

den Vej at overlade de Ariklagefunktioner, der ikke kan bestrides af selve An- klagemyndigheden, til Politiet. Dette er ogsaa den nærmestliggende og naturlig- ste Ordning, idet efter Sagens Natur den Strafferetsplejen vedkommende Efter- forskning og Forfølgning af Forbrydelser henhører til Politimyndighedens Funk- tioner, og denne Myndighed i særlig Grad kan antages at have den for Opgavens Løsning fornødne Interesse og Organisation. Overlader man imidlertid Politiet (Politimestrene) en Del af Anklagefunktionerne, er det en absolut nødvendig Kon- sekvens heraf, at en særegen Politimyndighed udskilles fra Domstolene, eller, med andre Ord, at Administrationen i alt Fald for saa vidt adskilles fra Domsmagten.

Procesreformens Forhistorie udviser da ogsaa, at man straks fra først af har været klar over, at en saadan Udskillelse er nødvendig. Saaledes udtales det i den første Betænkning, der er afgivet af et Folketingsudvalg angaaende Forslag til Strafferetsplejens Reform, nemlig angaaende de af Hage indbragte Lovforslag til Gennemførelse af Grundlovens § 79 (se Rigsdagstidende 1861, Tillæg B. Spalte 544): „Ved Foreningen af Politimyndigheden og den dømmende Myndighed i een Person vil man ikke kunne undgaa at faa en Dommer, som ikke er eller i alt Fald ikke vilde blive anset for at være fuldkommen uafhængig og upartisk, og en Politimester, som ikke vilde kunne udvikle den Energi, som i saa høj Grad netop under den nye Ordning vil behøves“, jfr. ogsaa Regeringens Bemærkninger til de i 1862 fremsatte Lovforslag (se Rigsdagstidende 1862, Tillæg A. Spalte 575) og Udtalelsen i vedkommende Folketingsudvalgs Betænkning (Tillæg B. Spalte 633), om, at det er „Fuldkommen rigtigt, at Rets- og Politivæsenet adskilles“.

Anklageprincippets Indførelse nødvendiggør derimod i og for sig ikke nogen Adskillelse af Domsmagten fra Administrationen i øvrigt, men noget andet er, om det ikke maa anses for hensigtsmæssigt, naar der dog af Hensyn til Po- litifunktionerne skal indføres særlige Politimestre, da at henlægge alle Øvrigheds- forretninger til disse.

Skulde de egentlige offentlige Anklageres Virksomhed suppleres paa anden Maade end ved Politiets Bistand, kunde man tænke sig den Ordning, at der i de enkelte Sager blev beskikket Sagførere som offentlige Anklagere (Aktorer). Hertil maa man imidlertid bemærke følgende: Ogsaa ifølge det nu fremsatte Lovforslag skal Sagførerne benyttes som Anklagere, men kun som Anklagere ved Sø- og Handelsretten og Underretterne i Sager, som paatales af Overanklageren (jfr. §§ 103 og 717), og først naar Tiltale er rejst, det vil sige under Domsforhandlingen (jfr. § 926). Denne Virksomhed, der ikke væsentlig adskiller sig fra den, som under den nuværende Procesordning udøves af Aktorerne i kriminelle Sager, kan man uden Betænkelighed overlade Sagførerne, men det bliver noget væsentligt andet at paalægge dem — under Anklagemyndighedens Tilsyn — at varetage Anklagens Interesser under Forundersøgelsen, d. v. s., det Stadium i Undersøgel- sen, hvor Bevismaterialet tilvejebringes og til Dels ogsaa benyttes. Sagførerne kan absolut ikke antages at opfylde de efter det ovenstaaende hertil fornødne Betingelser, lige saa lidt som de kan antages i tilstrækkelig Grad at kunne og ville koncentrere deres Arbejde og Energi om Anklagehvervet, der ifølge Sagens Natur dog kun vil kunne blive en Bibeskæftigelse for dem. En saadan Ordning vilde blive meget dyr, meget dyrere end den nu foreslaaede; thi naar Sagførere, der er private Forretningsmænd, til enhver Tid skal være rede til at forlade alt andet for at kaste sig over en dem stillet Opgave som Anklager, maa de derfor honoreres paa en saadan Maade, at de som private næringsdrivende kan være tjente dermed. Hvilke Beløb dette aarlig vilde andrage for Staten, er det ikke muligt at danne sig et endog blot skønsmæssigt Overblik over. En Ordning som den her omtalte frembyder tillige en anden meget væsentlig Ulempe, nemlig den, at Dommeren i sin Egenskab af Politimester ikke vil kunne undgaa navnlig under Efterforskningen at maatte tage Stilling til en Række Spørgsmaal angaaende An- vendelsen af de forskellige Midler til Sagens Oplysning (Lovforslagets Kap. 67 flg.), Afgørelser, som han saa senere i sin Egenskab af Dommer kommer til at be- dømme. Endelig er det under en saadan Ordning en nærliggende Mulighed, at Politimesteren, der er identisk med Dommeren, af Hensyn til at faa Sagen op- lyst holder den paa Efterforskningsstadiet saa længe som muligt, samt at Dom- meren. naar Sagen er overgaaet til

Forundersøgelse, og Anklagemyndigheden (d. v. s. vedkommende Sagfører) ikke viser sig sin Opgave voksen, griber mere

Udvalgenes Betænkninger m. m. 124

ind i Undersøgelsens Gang, end det er foreneligt med en Retsplejeordning, der hviler paa et virkeligt Anklageprincip.

Justitsministeriet kan derfor ikke se rettere end, at Anklageprincippet Indførelse foruden Oprettelse af en særlig Anklagemyndighed nødvendiggør Udskillelsen af Politifunktionerne fra Domsmagten, idet en fortsat Forening af disse Beføjelser er i den Grad i Strid med Anklageprincippet, at det maa anses for yderst tvivlsomt, om dette i saa Fald i Realiteten vil blive det raadende i Straffe- retsplejen. Endvidere maa man anse det for nødvendigt, at der i hver Retskreds haves mindst een overordnet Politifunktionær, som paa eget Ansvar — under Anklagemyndighedens Tilsyn — kan varetage Anklagens Interesser under Efter- forskningen og Forundersøgelsen samt i offentlige Politisager (Forslagets Kapitel 81) tillige, efter at Tiltale er rejst. Da man allerede af Hensyn til de Fordringer, der maatte stilles til saadanne Politiembedsmænds juridiske og praktiske Uddannelse, ikke vilde kunne tillægge dem en Lønning, der var væsentlig lavere end den, der nu foreslaas tillagt de i Lovforslaget omhandlede Politimestre, vilde en saadan Ordning betyde en overordentlig stor Forøgelse af Merudgiften ved Procesreformens Gennemførelse, idet Embedernes Antal vilde forøges fra 152 til 260, en Dommer og en Politimester i hver af Landets 130 Retskredse, eller endnu flere, da det vilde være nødvendigt at ansætte to Dommere i forskellige Rets- kredse, og man ikke kunde blive ved den i § 17 foreslaaede Grænse af 40,000 Indbyggere, naar Øvrighedsforretningerne bortset fra Politifunktionerne forblev hos Dommeren. Men selv om man vilde fravige den Regel, at hver Retskreds udgør en Politikreds — en Regel, som Ministeriet tillægger stor Betydning af Hensyn til Politiets og Domstolenes Samvirken og Politimestrenes Stillinger som det kommunale Politis øverste stedlige foresatte, og antage, at man, som nu foreslaaet, vilde kunne inddele Landet i 70 Politikredse, vilde dette dog betyde en saa stor Udgiftsforøgelse, at en saadan Ordning allerede af den Grund maa anses for udelukket.

Endelig kunde der være Tale om at gaa den Vej ved yderligere Udvidelse af Statspolitiet, og da navnlig dettes overordnede Personale, at sætte det i Stand til som Hjælper for den egentlige Anklagemyndighed at varetage Anklagens Inter- esser. En saadan Ordning vilde imidlertid ogsaa blive meget bekostelig, idet den vilde kræve Ansættelse af et meget stort Antal Politiinspektører og Politiassi- stenter, idet der, som ovenfor anført, helst bør være mindst een overordnet Politifunk- tionær ansat i hver af Landets Underretskredse, og den vilde ikke i større Grad end den i Retsplejelovforslaget omhandlede kunne formindske Kommunernes Ud- gifter til det stedlige Politi.

Det er saaledes Ministeriets Mening, at et virkeligt Anklageprincip ikke vil kunne indføres i Retsplejeloven af 1909, uden at Politifunktionerne udskilles fra Domsmagten og henlægges til særlige Embedsmænd. Da det endvidere af Hensyn til Politiets Samvirken med Domstolene maa anses for nødvendigt, at der er ansat mindst een overordnet Politifunktionær i hver af Landets Underrets- kredse og det, saafremt Øvrighedsforretningerne i øvrigt forbliver hos Dommerne, vil være fornødent at mildne Betingelsen for Ansættelsen af to Dommere i Under- retskredsene, maa man anse en Ordning, hvorefter kun Politifunktionerne ud- skilles fra Domsmagten, som utilraadelig paa Grund af dens Kostbarhed i Sam- menligning med den i Forslag bragte, der jo desuden frembyder den Fordel, at Forvaltningen i sin Helhed er adskilt fra Retsplejen.

Naar det ærede Udvalg har udtalt Ønsket om, at der indhentes Erklæring fra speciel sagkyndig Side, staar Ministeriet uforstaaende overfor denne Anmod- ning, da Ministeriet har Grund til at mene, at det sidder inde med al ønskelig Sagkundskab vedrørende Retsplejeforhold.

Zahle.

V. Topsøe-Jensen, Fm.

Til Folketingets Udvalg angaaende Forslag til Lov om Bettens Pleje m. m.

Bilag 2.

Justitsministeriet.

København, den 10. Marts 1914.

I Skrivelse af 4. d. M. har det ærede Udvalg udbedt sig Oplysninger fra Justitsministeriet om følgende Punkter:

I) Til hvilket omtrentligt Beløb udkommer aarlig det Køberen ved offentlige Løsøreauktioner — saavel tvungne som frivillige — paalagte Omkostnings- gebyr 12½ pCt.? Hvor meget af dette Gebyr kommer Staten til gode, og hvor meget tilfalder Inkassator (oftest Retsfuldmægtigen)? Oplysninger ønskes specielt for en Aargang liggende 5 Aar tilbage og for de sidste 2 Aargange.

II) Til Vejledning ved Bedømmelse af Omkostninger ved en eventuel Omdan- nelse af Rigsdagsbygningen til Retslokaler m. m. ønskes til Gennemsyn Tegninger og Overslag.

Foranlediget heraf skal Justitsministeriet meddele følgende:

ad I) Ifølge § 99 i Sportelreglementet af 22. Marts 1814 er det alminde- lige Auktionsgebyr til Staten, som bliver at betale i alle de Tilfælde, hvor de følgende Paragraffer ikke hjemler et nedsat Gebyr, 4 pCt. 1 § 104 fastsættes der- efter et Gebyr af 2 pCt. — 3/8 pCt. af Salg af Handelsvarer i en gros Partier og i § 105 et Gebyr af 2 pCt. — 4 pCt. af Salg af saadanne Varer en detail. Foruden disse Gebyrer vil der ifølge Sportelreglementets § 156 være at betale en Tillægs- afgift af 20 pCt. af vedkommende Gebyr til Statskassen (Justitsfonden).

Med Hensyn til Størrelsen af den Tillægsbetaling, som Inkassator ved en Løsøreauktion beregner sig hos Køberen, skal bemærkes, at den ganske vist i Regelen udgør 12x/2 pCt. af Købesummen, heri indbefattet ovennævnte Gebyr til Staten, men da den ikke er lovbestemt, er der ikke noget til Hinder for, at den beregnes med et andet enten større eller mindre Beløb, hvilket ogsaa, efter hvad der er Ministeriet bekendt, finder Sted forskellige Steder i Landet.

Allerede af denne Grund vil man ikke være i Stand til at opgive, til hvil- ket omtrentligt Beløb det Køberen ved offentlige Løsøreauktioner paalagte Om- kostningsgebyr udkommer, men heller ikke Størrelsen af den Del af Gebyret, der kommer Staten til gode, ser man sig i Stand til at meddele, idet Indtægten ved Gebyrer af Løsøreauktioner ikke er opført som en særskilt Post paa de aarlige Sportelregnskaber.

ad II) Idet man vedlægger et af Arkitekt K. Warming udarbejdet Over- slag over Udgifterne til Forandringerne ved Rigsdagsbygningen, skal man be- mærke, at Ministeriet ikke har siddet inde med andre Tegninger end dem, der er reproducerede i Bemærkningerne til Forslaget til Lov om Tilvejebringelse af Lo- kaler for Østre Landsret, Sø- og Handelsretten i København og Københavns Byret m. m.

Zahle.

V. Topsøe-Jensen, Fm.

Til Folketingets Udvalg angaaende Forslag til Lov om Rettens Pleje m. m.

Underbilag.

Arkitekt K. Warming, Amaliegade 23. Tel. 10428.

København, den 10. Marts 1914.

Ifølge det høje Ministeriums Anmodning skal jeg herved meddele, at Be- kostningen ved Indretning af Lokaler for Nævningeretten og Sø- og Handelsretten i den nuværende Rigsdagsbygning omtrentlig vil andrage følgende Beløb, naar naar der ikke bliver større Forandringer at foretage end de nu aftalte:

Indretning af en Celleafdeling i Kælderen 8,000 Kr.

Vinduernes Armering og forskellige andre Sikkerhedsforanstaltninger. 2,200 —

Indlæg af 10 Stykker W. C. forskellige Steder i Bygningen 2,000 —

Haandvadske, Pissoirskaaale etc 2,000 —

Indvendige Spildevandsledninger . 1,500 —

Supplering af Varmeværket og Reparation 4,000 —

Kloakaledninger og udvendige Arbejder ..... 800 —

1913/1914: Betænkning (Folketinget),

Opsætning af nye Skillerum og Forandringer ved gamle do. Mur- reparationer 2,200 —

Elektrisk Anlæg og Forandring ved det nuværende 2,000 —

Reparation paa Træværk 1,200 —

— - Malerarbejde 6,000 —

Linoleumsbelægningen at reparere, delvis forny 2,000 —

Bygningsledelse, Tegninger og Tilsyn samt uforusete Udgifter..... 2,100 —

I alt... 35,000 Kr.

I Ærbødighed K. Warming.

Til Justitsministeriet.

Bilag 3.

Folketingeis Lønningsudvalg.

København, den 18. Marts 1914.

Som Svar paa Udvalgets Skrivelse af 5. ds. skal Lønningsudvalget — i Overensstemmelse med sin Indstilling af 16. Marts f. A. vedrørende Lønningerne ved de kollegiale Retter, til livilke der i det store og hele ses at være taget Hensyn i det nu foreliggende Lovforslag —, udtale, at man ikke ved noget at indvende imod de foreslaaede Lønningssatser for de i §§ 5—9 nævnte Embedsmænd, særlig under Hensyn til Bestemmelsen i § 20. Kun skal Lønningsudvalget anbefale, at Alderstillægene for Overanklagerens Medhjælpere i Lighed med Fuldmægtigene i § 3 sættes til 400 Kr. hvert 4de Aar, saaledes at Lønningen stiger til 4,200 Kr.

Af Bemærkningerne til Lovforslaget fremgaar det, at Forholdet mellem Antallet af Dommerembeder i 1ste og 2den Lønningsklasse er sat saaledes, at 1ste Lønningsklasse omfatter 62 Embeder, medens 2den Lønningsklasse kun omfatter 20 Embeder; af Politimesterembederne er 46 satte i 1ste og 24 satte i 2den Lønningsklasse. Udvalget kan ikke se rettere, end at det rimelige Hensyn til paa gældende Embedsmænds Avancement maa kunne forenes med Retskredsenes Krav om at beholde deres juridiske Embedsmænd i et ikke for kort Tidsrum derved, at Embedsmændenes Fordeling i Lønningsklasserne bliver en noget anden, t. Eks. saaledes, at henimod Halvdelen af Embederne af begge Arter saa vidt muligt sættes i 2den Lønningsklasse.

P. U. V.

Markvorsen, Formand.

Til Retsplejeudvalget.

Bilag 4.

Justitsministeriet.

København, den 26. Marts 1914.

Paa given Foranledning skal man herved meddele, at der ifølge den senest udarbejdede Tavle over Landets By- og Herredsretskredse i nedennævnte Tilfælde sker en Sammenlægning af to eller tre hidtil selvstændige Jurisdiktioner eller mellem Dele af saadanne, nemlig Nr. 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 17, 19, 20, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 47, 51, 55, 56, 57, 58, 63, 65, 66, 72, 78 og 80.

Saa vidt muligt foreslaas Sammenlægning kun mellem Retskredse, der i Forvejen har Hovedkontor

1913/1914: Betænkning (Folketinget),

sammesteds, saaledes at Omlægningen kun i neden- nævnte 22 Tilfælde vil nødvendiggøre en Flytning af en eller to af de sammen- lagte Retskredsens Hovedkontor, nemlig Nr. 6, 7, 8, 11, 14, 19, 20, 22, 23, 26, 27, 31, 36, 37, 38, 39, 43, 47, 55, 57, 63 og 65.

Det tilføjes, at Ministeriet ikke allerede nu har taget Stilling til Spørgs- maalet om, hvor de fremtidige Hovedtingsteder skal være.

Endelig skal man meddele, at man snarest muligt vil rette Anmodning til Amtsraad, Købstadforeningen og de samvirkende Sogneraadsforeninger om at afgive Erklæring om Retskredsens Omlægning.

Zahle.

V. Topsøe-Jensen, Fm.

Til Folketingets Udvalg angaaende Forslag til Lov om Rettens Pleje.

Bilag 5.

Justitsministeriet.

København, den 21. Marts 1914.

I Skrivelse af 17. cl. M. har det ærede Udvalg udbedt sig de Erklæringer, der er afgivne angaaende Jurisdiktionsforandringer af Underdommere i de Kredse, der ifølge Retsplejelovforslaget tænkes nedlagte, hvorhos Udvalget har opfordret Justitsministeren til med Paalæg om hurtigt Svar at afæske Amtsraad, Købstadforeningen og de samvirkende Sogneraadsforeninger Erklæringer om Om- lægning i det af Udvalget antydede Omfang, hvorefter Retskredsens Antal vil stige til ca. 82.

Foranlediget heraf skal man til behagelig Efterretning meddele, at de med Justitsministeriets Skrivelse af 28. f. M. fremsendte Erklæringer fra samtlige Amtmænd, efter hvad der er Justitsministeriet bekendt, er afgivne efter forud- gaaende Forhandling med Underrettsdommerne i Amtet, hvis Udtalelser saaledes har faaet Udtryk i Amternes Erklæringer.

Derimod foreligger der ikke skriftlige Erklæringer fra Underrettsdommerne ud over de med Justitsministeriets fornævnte Skrivelse fremsendte.

Da Justitsministeren savner Beføjelse til at give Amtsraad, Købstadfor- eningen og de samvirkende Sogneraadsforeninger Paalæg om hurtigt Svar, og da Amtsraadene og de nævnte Foreninger kun holder Møder med lange Mellemrum, har man ikke set sig i Stand til at fremskaffe Erklæringer fra disse. Derimod har man i Stedet for afæsket de Amtmænd, hvis Amter berøres af den ovenfor antydede Omlægning og Forøgelse af Retskredsens Antal, en Erklæring, om en saadan Retskredsinddeling maa siges at imødekomme Befolkningens Tarv.

De fra de paagældende Amtmænd indhentede Erklæringer vedlægges.

Zahle.

V. Topsøe-Jensen, Fm.

Til Folketingets Udvalg angaaende Forslag til Lov om Rettens Pleje m. m.

Underbilag a.

Sorø Amt.

Den 19. Marts 1914.

I Skrivelse af 18. d. M. — Brev Nr. 4362, J. Nr. O. 7000 — betræffende det i Folketinget fremsatte Forslag til Lov om Rettens Pleje har det høje Mini- sterium begæret en Udtalelse fra Amtet med Hensyn til et Forslag om, at der i den Lovforslaget vedføjede Tavle over Retskredsene sker de Ændringer for Sorø Amts

Vedkommende, at Bregentved-Gisselfeld Birk og Løve Herred opretholdes som selvstændige Retskredse i Stedet for at sammenlægges henholdsvis med Køge (med Vallø Birk og Bjeverskov Herred) og med Slagelse og Antvorskov Birk.

I denne Anledning skal man tjenstligst bemærke:

Bregentved-Gisselfeld Birk er en ret stor Jurisdiktion (ifølge sidste Folke- tælling 20,920 Indbyggere); Stationsbyen Haslev (3,668 Indbyggere), der er Juris- diktionens nuværende Tingsted, er „By“ for den største Del af Jurisdiktionen, og den Del, der ikke hører til Haslevs naturlige Opland, er Jurisdiktionens syd- ligste Del, for hvilken Haslev i alt Fald ligger betydelig bedre end Køge. Man skønner derfor ikke rettere, end at det baade for den store, bymæssige Bebyg- gelse i Haslev og for Jurisdiktionens Befolkning i det hele vil være det ubetinget bedste, hvis Bregentved-Gisselfeld Birk opretholdes som selvstændig Retskreds, en Ordning, som jo ogsaa var forudsat i Ministeriets Skrivelse af 22. No- vember f. A.

For Løve Herreds Vedkommende stiller Sagen sig formentlig noget ander- ledes. En væsentlig, vistnok den største, Del af dette Herred maa siges at høre til Slagelses naturlige Opland, og Herredet har Jernbaneforbindelse med denne By; der findes derhos ikke i Herredet nogen bymæssig Bebyggelse af tilnærmel- sesvis samme Størrelse som Haslev, hvilket turde være ret væsentligt. Man vilde derfor være tilbøjelig til at mene, at der ikke for Befolkningen vil være nogen væsentlig Ulempe forbundet med, at Løve Herred sammenlægges med Slagelse og Antvorskov Birk; men for øvrigt henhører Løve Herred i sin Helhed under Holbæk Amt, der derfor muligen kan udtale sig om dette Spørgsmaal med større Kompetence end nærværende Amt.

A. Bille Brahe.

Til Justitsministeriet.

Underbilag b.

Holbæk Amt.

Den 19. Marts 1914.

Ved at meddele, at der af det af Folketinget angaaende det fremsatte Forslag til Lov om Rettens Pleje nedsatte Udvalg med Hensyn til Forøgelsen af Antallet af Retskredse er bragt i Forslag en Ordning, hvorefter der vedrørende Holbæk Amt sker følgende Ændring i den Lovforslaget vedføjede Tavle:

Løve Herred sammenlægges ikke med Slagelse Købstad og Antvort- skov Birk, men opretholdes som en selvstændig Retskreds, har det høje Ministerium i Skrivelse af Gaars Dato (4363 O. 7000) udbedt sig en Udtalelse fra Amtet, om den herefter stedfindende Retskredsinddeling maa siges paa fyldestgørende Maade at imødekomme Befolkningens Tarv.

Saaledes foranlediget skal man under Henvisning til det i Skrivelse af 3. December f. A. herfra angaaende nævnte Forhold anførte tjenstligst udtale, at det fremsatte Spørgsmaal efter Amtets Formening maa besvares bekræftende.

Ammentorp.

Til Justitsministeriet.

Bilag til Bet. o. Lovf. om Rettens Pleje m. m.

Underbilag c.

Præstø Amt. Næstved, den 19. Marts 1914.

I Besvarelse af Justitsministeriets Skrivelse af Gaars Dato, Brev Nr. 4364 J. Nr. O. 7000, angaaende Præstø Amts Inddeling i Retskredse under den fore- slaaede nye Ordning af Landets Retspleje skal jeg tjenstligst udtale følgende:

Den største Vanskelighed ved den i Tavlen til Lovforslagets § 12 fore- slaaede Inddeling frembyder for Præstø Amts Vedkommende utvivlsomt Møen. Bevares Øen som selvstændig Retskreds, mener jeg, at den derefter stedfindende Retskredsinddeling i øvrigt i Overensstemmelse med Tavlen maa siges paa fyl- destgørende Maade at imødekomme Befolkningens Tarv, ihvorvel jeg er tilbøjelig til at antage, at Indbyggerne i Præstø og Vordingborg nordre Birk, i alt Fald i Begyndelsen, ikke vil føle sig tilfredse med deres Jurisdiktions Sammenlægning med Vordingborg og Vordingborg søndre Birk.

Efter sidste Folketælling er Indbyggerantallet paa Møen og Nyord 12,285

og paa Tærø og Langø 62

12,347

Opretholdes Møen som selvstændig Retskreds, faar 2den Kreds, omfattende Præstø og Vordingborg Købstæder og Vordingborg nordre og søndre Birker, ca. 34,000 Indbyggere.

A. Vedel.

Til Justitsministeriet.

Underbilag d.

Lolland-Falsters Stiftamt. Nykøbing F., den 19. Marts 1914.

Ved at meddele, at der under Behandlingen paa Rigsdagen af Forslag til Lov om Rettens Pleje er rejst Spørgsmaal om en Forøgelse af Antallet af de paa den Lovforslaget vedføjede Tavle angivne Retskredse samtidig med, at Antallet af Politikredse til Gengæld indskrænkes, samt at det i saa Henseende for Maribo Amts Vedkommende paatænkes at opretholde Stubbekøbing Købstad og Stubbe- købing Herred som en selvstændig Retskreds, har Justitsministeriet i Skrivelse af 18. d. M. (Brev Nr. 4365, Journal Nr. O 7000) begæret en Udtalelse fra Amtet, om den herefter stedfindende Retskredsinddeling maa siges paa fyldestgørende Maade at imødekomme Befolkningens Tarv.

I denne Anledning skal jeg tillade mig at bemærke, at det naturligvis vil vække Misfornøjelse i Nysted og Rødby Købstæder, hvis de i juridisk Henseende skal forenes henholdsvis med Sakskøbing og Maribo; men de praktiske Ulemper for Retsplejens Vedkommende kan dog formentlig i en væsentlig Grad afhjælpes ved Benyttelse af den Regeringen i Henhold til Forslagets § 19 tilkommende Myndighed til Oprettelse af flere Tingsteder i Retskredsene og Indretning af Afdelinger af Dommerens Embedskontor udenfor Hovedtingstedet. Derimod forekommer det mig fremdeles, at den største Ulempe for Befolkningens Vedkommende hidrører fra den i Forbindelse med den foreslaede Retskredsinddeling staaende Inddeling i Politikredse (§ 109), navnlig under Hensyn til, at Politimestrene i Henhold til § 114 indtil videre skal overtage de nuværende Un-

Udvalgenes Betænkninger m. m. 125

derdomraeres væsentligste administrative Forretninger, jfr. ogsaa § 5 i det af Regeringen fremsatte Forslag til Lov om Ændringer i og Tillæg til Lov om Købstadkommunernes Styrelse m. v., hvorefter Politimesteren vedbliver at være Medlem af Købstadens Bygningskommission.

Selv med den af det høje Ministerium nævnte Ændring, der for Falsters Vedkommende kun kan vække Tilfredshed, maa jeg derfor befrygte, at Forslaget, naar det skal udføres i Praxis, ikke vil vise sig stemmende med Befolkningens Tarv her i Amtet.

W. Oxholm.

Til Justitsministeriet.

Underbilag e.

Sjællands Stiftamt. Den 19 Marts 1914.

I Skrivelse af Gaars Dato (Brev Nr. 4366 J. Nr. O. 7000) har det høje Ministerium med Hensyn til forskellige af vedkommende Folketingsudvalg foreslaede Ændringer i det af Regeringen fremsatte Forslag til Lov om Rettens Pleje udbedt sig en Udtalelse fra nærværende Amt om, hvorvidt en Retskredsinddeling, hvorved

1. Sammenlægningen af Bregentved-Gisselfeld Birk med Køge Købstad (med Vallø Birk og Bjeverskov Herred) opgives, saa at de to nævnte Retskredse opretholdes som selvstændige, og

2. Amager Birk sammenlægges med Amtets søndre Birk i Stedet for som efter Lovforslaget med Amtets nordre Birk, maa siges paa fyldestgørende Maade at imødekomme Befolkningens Tarv.

Saaledes foranlediget skal jeg herved udtale, at det stillede Spørgsmaal efter Amtets Formening maa besvares bekræftende.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Anbringelsen af Amager Birk har jeg konfereret med Retsbetjentene i de 3 vedkommende Birker, der er enige i det foran udtalte, hvortil Birkedommeren i Søndre Birk har ønsket tilføjet en Henstilling om, at den nu foreslaede Forandring maa blive ledsaget af en Oprykning af det nydannede Embede fra 2den til 1ste Lønningsklasse — en Henstilling, hvorimod der ikke herfra vides noget at erindre.

A. Dybdal.

Til Justitsministeriet.

Underbilag f.

Vejle Amt. Vejle, den 19. Marts 1914.

I Skrivelse af 18. d. M. (4367 - O. 7000) har det høje Ministerium begæret min Erklæring i Anledning af et ved Udvalgsbehandlingen i Folketinget af Lov- forslaget om Rettens Pleje fremkommet Forslag om Ændring i den Lovforslaget vedføjede Tavle over Bv- og Herredsretskredsene, hvilket Forslag for Vejle Amts

Vedkommende gaar ud paa, at Slaugs Herred adskilles fra Varde Købstad m. m. og sammenlægges med Kolding Købstad, Kolding Herred samt Jerlev og Andst Herreder til een Retskreds.

Foranlediget heraf tillader jeg mig at bemærke, at det utvivlsomt vil være en Fordel for Beboerne i Slaugs Herred at kunne bibeholde deres hidtidige For- bindelse i juridisk Henseende med Andst Herred med Tingsted i Kolding, der formentlig er at anse som deres Handelsby, hvortil Forbindelsen vil blive yderligere lettet ved den under Anlæg værende Jernbane fra Kolding over Grind- sted til Trolhede, men paa den anden Side vil en Retskreds af en Størrelse som den nu foreslaaede — med et Areal af ca. 22 Kv.-Mil og et Indbyggerantal af ca. 55,000 og Udsigt til stærk Stigning i dette sidste som Følge af den nye Bane — forekomme mig at blive alt for stor, ligesom denne Ordning synes lidet stem- mende med den af Ministeriet antydede Hensigt hos vedkommende Folketings- udvalg at forøge Retskredsenes Antal, hvorved deres gennemsnitlige Størrelse jo vil blive formindsket.

Jeg skulde derfor henstille, at den paatænkte sammenlagte Retskreds deles i to Kredse, nemlig 1) Andst, Slaugs og Jerlev Herreder (Areal ca. 15 Kv.- Mil, Indbyggerantal 22,662) og 2) Kolding Købstad og Kolding Herred (Areal 6½ Kv.-Mil, Indbyggerantal 32,251). Den første af disse vilde altsaa herefter blive bestaaende i samme Udstrækning som hidtil.

Bardenfleth.

Til Justitsministeriet.

Underbilag g.

Aarhus Stiftamt. Skanderborg, den 19. Marts 1914.

I Svar paa det høje Ministeriums Skrivelse af 18. d. M. (O. 7000, Nr. 4368) skal jeg tillade mig tjenstligst at meddele, at jeg ikke skønner rettere, end at den Ordning, der vil fremkomme efter de af vedkommende Folketingsudvalg foreslaaede Ændringer i Inddelingen af Retskredsene for Aarhus Amts Vedkom- mende, hvorefter :

Thyrsting-Vrads Herreder og Voer og Nim Herreder samt Stensballe- gaardBirk adskilles og opretholdes som 2 selvstændige Retskredse,

Silkeborg Birk adskilles fra Skanderborg Købstad og Hjemlev-Gjern Herreder og sammenlægges med Silkeborg Købstad og Lysgaard m. fl. Her- reder til een Retskreds, medens Skanderborg Købstad og Hjemlev-Gjern Her- reder opretholdes som selvstændig Retskreds,

Hads Herred og Frijsenborg-Faurskov Birk opretholdes som selvstæn- dige Retskredse, medens Ning Herred og Hasle m. fl. Herreder sammenlægges til een Retskreds,

maa siges paa en fyldestgørende Maade at imødekomme Befolkningens Tarv.

Jeg skal imidlertid tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at for den paagældende Dommers Vedkommende vil en Forening af Ning Herred og Hasle m. fl. Herreder sikkert være meget uheldig, idet der herved vil fremkomme en Retskreds, i hvilken Forretningerne neppe vil kunne bestrides forsvarligt af en enkelt Mand. De ommeldte Herreder havde efter Folketællingen af 1911 en Folkemængde af 32,763, og denne Folkemængde er stadig stigende, da Bebyg- gelsen i de Aarhus nærmest liggende Sogne bestandig tiltager. Jeg vil derfor henstille til gunstig Overvejelse, om det ikke vil være rigtigere at forene i alt Fald

største Delen af Ning Herred med Hads Herred i Stedet for at forene hele Juris- diktionen med Hasle m. fl. Herreder. Jeg skal i saa Henseende henvise til, at det alt tidligere har været paatænkt at nedlægge Ning Herred som selvstændig Jurisdiktion, jfr. det i Eigsdagssessionen 1898—99 af den daværende Justitsmi- nister fremlagte Lovforslag om Ning Herreds Nedlæggelse. Ifølge dette Lovfor- slag skulde følgende af de til Ning Herred hørende Sogne: Viby, Holme, Tran- bjerg, Ormslev og Koldt henlægges til Hasle m. fl. Herreders Jurisdiktion, medens Resten af Sognene: Beder, Mallings, Maarslet, Astrup, Tulstrup, Hvilsted og Thiset skulde henlægges til Hads Herreds Jurisdiktion. Efter denne Ordning vilde Folkemængden i Hasle m. fl. Herreder

blive 26,276 og Folkemængden i Hads Herred blive 20,875, og jeg ser ikke rettere, end at en saadan Ordning ogsaa nu i alt væsentligt vilde fyldestgøre Befolkningens Tarv.

V. Dreyer.

Til Justitsministeriet.

Underbilag h.

Randers Amt. Den 19. Marts 1914.

Under Henvisning til, at det af Folketinget angaaende Forslaget til Lov om Rettens Pleje nedsatte Udvalg har rejst Spørgsmaal om en Forøgelse af Antallet af de paa den Lovforslaget vedføjede Tavle angivne Retskredse samtidig med, at Antallet af Politikredse til Gengæld indskrænkes, har det høje Ministerium i Skrivelse af 18. d. M. meddelt, at der er bragt i Forslag en Ordning, hvorefter der vedrørende Randers Amt sker følgende Ændring i den Lovforslaget vedføjede Tavle:

„Grenaa Købstad samt Nørre og en Del af Sønder Herred og Æbeltoft Købstad samt Mols og en Del af Sønder Herred adskilles og opretholdes som to selvstændige Retskredse". — Ministeriet har derhos udbedt sig en Udtalelse fra Amtet om, hvorvidt den herefter stedfindende Retskredsinddeling maa siges paa fyldestgørende Maade at imødekomme Befolkningens Tarv.

I denne Anledning skal man tillade sig at bemærke, at der for Randers Amts Vedkommende, naar Grenaa og Æbeltoft med dertil hørende Landjurisdiktioner opretholdes som selvstændige Retskredse, kun vil blive Spørgsmaal om Flytning af det egentlige Herredskontor for Østerlisbjerg og en Del af Sønderhalds Herreds og for Mariager og Gjerlev-Onsild Herreders Vedkommende. Hvad førstnævnte Jurisdiktion angaar, vil den jo blive sammenlagt med Rougsø og en Del af Sønderhald Herred, med hvilken den før har udgjort een Jurisdiktion. Under Forudsætning af, at Tingstedet i Hornslet bevares, og at der her oprettes en saadan Kontorafdeling som omhandlet S. 259 i Motiverne til Lovforslaget, maa Befolkningens Tarv formentlig siges paa forsvarlig Maade at være varetaget, om end man selvfølgelig vil savne Hovedkontoret. Derimod skønnes det at være noget betænkeligt at forene Høllum-Hindsted Herreder og Mariager samt Gjerlev-Onsild Herreder med Undtagelse af 7 Sogne til een Retskreds. Som bemærket i Skrivelse herfra af 28. November f. A., danner Mariager Fjord en naturlig Grænse. Den foreslaaede Jurisdiktion vil faa en Udstrækning af 101,244 ha, mens til Sammenligning Grenaa og Æbeltoft Jurisdiktionerne tilsammen kun har 82,593 ha. Det vil formentlig blive vanskeligt at fastholde Mariager som Hovedtingsted og Bopæl for Dommeren i denne Retskreds. Det mest centrale Punkt synes at være Hadsund. Men en eventuel Flytning af Tingstedet eller dog Hovedtingstedet samt Herredskontoret hertil vilde være et haardt Slag for den lille Købstad Mariager, selv om mulig en Kontorafdeling blev oprettet i Købstaden.

H. Andersen.

Til Justitsministeriet.

Underbilag i.

Aalborg Stiftamt. Aalborg, den 19. Marts 1914.

I Anledning af det høje Ministeriums Skrivelse af 18. ds., Nr. 4370, Journ. Nr. O. 7000, angaaende Amtets Retskredse under en eventuel Retsreform tillader jeg mig tjenstligst at ytre, at den i Skrivelsen nævnte Retskredsinddeling efter mit Skøn maa siges paa fyldestgørende Maade at imødekomme Befolkningens Tarv her i Amtet, undtagen for saa vidt angaar Høllum-Hindsted Herreder; det forekommer mig ikke, at denne store Jurisdiktions Befolkning er tjent med at faa Hovedtingsted i Mariager, og jeg skal henstille, at de fra den nye Retskreds undtagne Sogne (jfr. Tavlen Nr. 50) i hvert Fald forbliver under Retskredsen, hvorved der er Udsigt til, at Retskredsen, naar Retsreformen træder i Kraft, har 40,000 Indbyggere og saaledes har Krav paa 2 Dommere.

Brun.

Til Justitsministeriet.

Underbilag k.

Hjørring Amt. Den 19. Marts 1914.

I Gensvar paa det høje Ministeriums Skrivelse af Gaars Dato (Nr. 4371, O. 7000) angaaende Spørgsmaalet om en Forøgelse af Antallet af de paa den Retsplejelovforslaget vedføjede Tavle angivne Underretskredse skal jeg tillade mig tjenstligst at udtale, at Opretholdelsen af Øster og Vester Han Herreder som en selvstændig Retskreds i Stedet for at sammenlægge Øster Han Herred med Løgstør Købstad samt Aars og Slet Herreder med Dommer og Politimester boende i Løgstør efter mit Skøn vil være et væsentligt Gode for

Øster Han Herreds Befolkning, og at jeg i øvrigt kan henholde mig til mine Udtalelser i Amtets Skrivelse af December f. A.

P. Nørgaard.

Til Justitsministeriet.

Underbilag l.

Thisted Amt. Thisted, den 19. Marts 1914.

I Besvarelse af det høje Ministeriums Skrivelse af 18. d. M. (4372, O. 7000) skal jeg udtale, at det ganske utvivlsomt vil være til Befolkningens Tarv og i Overensstemmelse med dens Ønske, at Øster og Vester Han Herreds Juris- diktion opretholdes som selvstændig Retskreds paa samme Maade som hidtil.

Bache.

Til Justitsministeriet.

Underbilag m.

Ringkøbing Amt. Rindumgaard, Ringkøbing, den 19. Marts 1914.

I Skrivelse af 18. d. M. (Brev Nr. 4373, Journal Nr. O. 7000) har det høje Ministerium næst at bemærke, at det af Folketinget nedsatte Udvalg an- gaaende det af Ministeriet fremsatte Forslag til Lov om Rettens Pleje har rejst Spørgsmaalet om en Forøgelse af Antallet af de paa den Lovforslaget vedføjede Tavle angivne Retskredse, udbedt sig en Udtalelse fra Amtet om, hvorvidt en Ændring i de angivne Retskredse, hvorved Ringkøbing Købstad samt Ulvborg- Hind Herreder og Bølling-Nørre Herreder adskilles og opretholdes som to selv- stændige Retskredse, maa siges paa fyldestgørende Maade at imødekomme Be- folkningens Tarv.

Foranlediget heraf skal man tjenstligst ytre, at det ommeldte Spørgsmaal efter Amtets Formening maa besvares bekræftende, idet man i øvrigt kan hen- holde sig til det af Amtet i Skrivelse af 5. December f. A. udtalte.

H. C. Dons.

Til Justitsministeriet.

Underbilag n.

Ribe Stiftamt. Ribe, den 20. Marts 1914.

I Anledning af, at det til Behandling af Forslaget til Lov om Rettens Pleje nedsatte Folketingsudvalg har rejst Spørgsmaal om en Forøgelse af Antallet af de paa den Lovforslaget vedføjede Tavle angivne Retskredse samtidig med, at Antallet af Politikredse til Gengæld indskrænkes, og at der med Hensyn til For- øgelsen af Antallet af Retskredse er bragt i Forslag en Ordning, hvorefter der vedrørende Ribe Amt sker følgende Ændring i den Lovforslaget vedføjede Tavle:

Slaugs Herred adskilles fra Varde Købstad og Landjurisdiktions samt Øster og Vester Herreder og sammenlægges med Kolding Købstad, Kolding Herred samt Jerlev og Andst Herreder til een Retskreds.

Gjording-Malt Herreder adskilles fra Ribe Købstad og Ribe Herred og opretholdes som selvstændig Retskreds,

har det høje Ministerium ved behagelig Skrivelse af 18. d. M. — O-7000 — be- gæret en Udtalelse fra Amtet, om den herefter stedfindende Retskredsinddeling maa siges paa fyldestgørende Maade at imødekomme Befolkningens Tarv.

I denne Anledning skal jeg tjenstligst ytre, at jeg finder, at det saaledes rejste Spørgsmaal maa besvares bekræftende. I Forbindelse med min Skrivelse af 27. November f. A. og til nærmere Udformning af de dér fremsatte Tanker undlader jeg dog ikke at tilføje, at jeg finder, at den nedennævnte Inddeling i mindst lige saa høj Grad vilde imødekomme Befolkningens Tarv, nemlig:

1. Varde Købstad med Landjurisdiktions og Øster og Vester Herreder med Bolig og Tingsted i Varde.
2. Esbjerg Købstad med Skads Herred og Fanø Birk med Bolig og Tingsted i Esbjerg.
3. Ribe Købstad med Ribe og Gjording Herreder med Bolig og Tingsted i Ribe.
4. Malt, Andst og Slaugs Herreder med Bolig og Tingsted i Vejen.

1913/1914: Betækning (Folketinget),

Stemann.

Til Justitsministeriet.